

**DOKUMENT EURÓPSKEJ BANKY
PRE OBNOVU A ROZVOJ**

**STRATÉGIA PRE
SLOVENSKÚ REPUBLIKU**

Schválená Radou riaditeľov dňa 28. júna 2006

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK	4
ZHRNUTIE	Error! Bookmark not defined.
1. PORTFÓLIO BANKY	11
1.1 PREHĽAD DOTERAJŠÍCH AKTIVÍT BANKY.....	11
1.2 REALIZÁCIA PREDCHÁDZAJÚCEJ STRATÉGIE PRE KRAJINU	12
1.3 VPLYV PORTFÓLIA BANKY NA TRANSFORMÁCIU HOSPODÁRSTVA A POUČENIE Z MINULOSTI	13
<i>1.3.1 Finančný sektor</i>	<i>13</i>
<i>1.3.2 Podnikový sektor</i>	<i>14</i>
<i>1.3.3 Energetika a infraštruktúra</i>	<i>15</i>
<i>1.3.4 Finančné výsledky súčasného portfólia</i>	<i>15</i>
<i>1.3.5 Mobilizácia spolufinancovania.....</i>	<i>16</i>
1.4 POMEROVÉ UKAZOVATELE V PORTFÓLIU	16
2. OPERATÍVNE PROSTREDIE	16
V PRIEBEHU NASLEDUJÚCICH DVOCH ROKOV POKRYTÝCH TOUTO STRATÉGIOU MÁ BANKA V PLÁNE BYŤ NA SLOVENSKU AKTÍVNA A KONAŤ V SÚLADE S OPERAČNÝMI PRINCÍPMI TRANSFORMAČNÉHO VPLYVU, SPRÁVNEHO BANKOVNÍCTVA A DOPLNKOVOSTI.	
2.1 PROSTREDIE PRE REFORMY – VŠEOBECNE	16
<i>2.1.1 Politické prostredie</i>	<i>16</i>
2.2 POKROK V PRECHODE K TRHOVÉMU HOSPODÁRSTVU A REAKCIA HOSPODÁRSTVA ..	18
<i>2.2.1 Makroekonomické podmienky ovplyvňujúce operácie Banky.....</i>	<i>18</i>
<i>2.2.2 Úspechy a výzvy prechodu k trhovému hospodárstvu.....</i>	<i>20</i>
2.3 DOSTUPNOSŤ KAPITÁLU A POŽIADAVKY NA INVESTÍCIE.....	24
2.4 PRÁVNE PROSTREDIE.....	24
2.5 OTÁZKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.....	25
3. STRATEGICKÁ ORIENTÁCIA.....	26
3.1 PRIORITY BANKY NA OBDOBIE REALIZÁCIE STRATÉGIE	26
3.2 VÝZVY V JEDNOTLIVÝCH SEKTOROCH A CIELE BANKY	27
<i>3.2.1 Podnikový sektor</i>	<i>27</i>
<i>3.2.2 Finančný sektor</i>	<i>28</i>
<i>3.2.3 Infraštruktúra a energetika.....</i>	<i>29</i>

4. ČINNOSTĚ INÝCH MFI A ICH SPOLUPRÁCA S EBRD.....	29
PRÍLOHA 1: PROSTRIEDKY VYČLENENÉ NA PROJEKTY ZA JEDNOTLIVÉ ROKY	32
PRÍLOHA 2: ČISTÉ KUMULOVANÉ HODNOTY PRIEMYSLU PODĽA ODVETVÍ	
.....	36
PRÍLOHA 3: PROJEKTY V PRÍPRAVE	38
PRÍLOHA 4: VYBRANÉ EKONOMICKÉ UKAZOVATELE	40
PRÍLOHA 5: STRUČNÝ PREHĽAD ZHODNOTENIA VÝZIEV PRECHODU K TRHOVÉMU HOSPODÁRSTVU	42
PRÍLOHA 6: UKAZOVATELE ŠTRUKTURÁLNYCH ZMIEN V REGIÓNE EÚ-8.....	
.....	46
PRÍLOHA 7: ZHODNOTENIE POLITICKEJ A SOCIÁLNEJ SITUÁCIE	49
PRÍLOHA 8: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	54
PRÍLOHA 9: BILATERÁLNA FINANČNÁ PODPORA.....	56
PRÍLOHA 10: ZHODNOTENIE OBCHODNÉHO PRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY	59

ZOZNAM SKRATIEK

ANO	Aliancia nového občana
BIDSF	(Bohunice International Decommissioning Support Fund) Medzinárodný fond na podporu odstavenia elektrárne Bohunice
AEB	Atómová elektráreň Bohunice
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave
SEP	Stredná Európa a Pobaltie
SEI	Stredoeurópska iniciatíva
EK	Európska komisia
EFSAL	(Enterprise and Financial Sector Adjustment Loan) Vyrovnávacia pôžička pre podnikový a finančný sektor
EIB	Európska investičná banka
ENEL	talianška energetická spoločnosť
ERM2	Mechanizmus výmenných kurzov EÚ
ESA	(European System of Accounts) Európsky systém účtov
ESCO	(Energy Service Company) Spoločnosť pre energetické služby
OEK	obchodovanie s emisnými kvótami
EÚ	Európska únia
CAP	(The Common Agricultural Policy of the EU) Spoločná poľnohospodárska politika EÚ
EUR	Euro
PZI	priame zahraničné investície
FIAS	(Foreign Investment Advisory Service) Poradenská služba pre zahraničné investície
HDP	hrubý domáci produkt
GEF	(Global Environment Facility)

GMO	Globálny fond pre životné prostredie
HSMS SECAL	geneticky modifikované organizmy (Health Sector Modernisation Support Sectoral Adjustment Loan)
HZDS	Sektorová vyrovnávacía pôžička pre podporu modernizácie zdravotníctva
IAS	Hnutie za demokratické Slovensko (International Accounting Standards)
IAIS	medzinárodné účtovné štandardy (International Association of Insurance Supervisors)
IFC	Medzinárodné združenie orgánov dohľadu nad poistením (International Financial Corporation)
MFI	Medzinárodná finančná spoločnosť
ILO	medzinárodné finančné inštitúcie (International Labour Organisation)
MMF	Medzinárodná organizácia práce
IOSCO	Medzinárodný menový fond (International Organisation of Securities Commissions)
IPO	Medzinárodná organizácia komisií pre cenné papiere (Initial Public Offering)
IPPC	počiatočná verejná ponuka (Integrated Pollution and Prevention Control)
ISPA	Integrovaná kontrola znečisťovania a jeho predchádzania (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)
AS	Nástroj štrukturálnych politík pre predvstupové obdobie
KDH	akciové spoločnosti
KSS	Kresťanskodemokratické hnutie
KOZ	Komunistická strana Slovenska
MEI	Konfederácia odborových zväzov (Municipal Environmental and Infrastructure sectors)
MMSP	sektor komunálneho životného prostredia a infraštruktúry Mikro, malé a stredné podniky

NATO	(North Atlantic Treaty Organisation) Severoatlantická aliancia
NBFI	nebankové finančné inštitúcie
OECD	(Organisation for Economic Cooperation and Development) Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj
PCB	(Polychlorinated Biphenyls) polychlórované bifenyly
PPP	(Public-Private Partnership) Partnerstvo verejného a súkromného sektora
PSP	Private Sector Participation účasť súkromného sektora
ÚRSO	Úrad pre reguláciu siet'ových odvetví
SAC	(Special Areas of Conservation) zvláštne oblasti ochrany (rastlín a živočíchov, okrem vtákov)
SAX	Slovenský akciový index
SDK	Slovenská demokratická koalícia
SDKÚ	Slovenská demokratická a kresťanská únia
SEPS	Slovenská elektrizačná prenosová sústava
SKK	slovenská koruna
SMK	Strana maďarskej koalície
MSP	malé a stredné podniky
SNS	Slovenská národná strana
SPA	Special Protection Areas zvláštne oblasti ochrany vtákov
SPP	Slovenský plynárenský priemysel, a.s.
ST	Slovak Telekom
TAM	(Turnaround Management Programme) Program konsolidačného manažmentu
TÚSR	Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
USD	americký dolár

DPH	daň z pridanej hodnoty
VÚB	Všeobecná úverová banka, a.s.
VW	Volkswagen AG
SB	Svetová banka
ZSE	Západoslovenská energetika, a.s.
ŽSSK	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.

ZHRNUTIE

Slovenská republika aj naďalej splňa podmienky stanovené v Článku 1 Zakladajúcej zmluvy EBRD. Slovenská republika urobila značný pokrok v procese prechodu k trhovému hospodárstvu. Osemdesiat percent hospodárskej činnosti sa nachádza v súkromnom vlastníctve, liberalizácia cien je na vysokej úrovni, zahraničný obchod je otvorený a prostredie je priaznivé a atraktívne pre zahraničných investorov. V máji roku 2004 krajina vstúpila do Európskej únie. Reformný proces je v súčasnosti orientovaný na vytváranie prostredia priaznivého pre obchod, čo umožňuje stály rast a vysokú úroveň priamych zahraničných investícií.

Makroekonomické prostredie je aj naďalej priaznivé. Skutočný rast HDP bol na úrovni 5,4 percenta v roku 2004 a na úrovni 6,1 percenta v roku 2005. Dobrá hospodárska politika umožnila Slovenskej republike 28. novembra 2005 úspešne vstúpiť do mechanizmu ERM2, pričom prijatie eura sa plánuje na január 2009. Odhaduje sa, že všeobecný deficit verejných financií bol v roku 2005 na úrovni 2,9 percenta (bez nákladov na dôchodkovú reformu), pričom plánovaná úroveň bola 3,4 percenta a hodnota za rok 2004 sa pohybovala na úrovni 3,0 percenta. Odhaduje sa, že deficit bežného účtu sa zvýšil z úrovne 3,6 percenta za rok 2004 na úroveň 8,6 percenta v roku 2005. Dôvodom bol najmä vyšší dovoz výrobných prostriedkov, vyššie dovozné ceny komodít a slabší vývoz automobilov (spôsobený tým, že závod VW sa renovoval). Hospodárstvo v minulých rokoch ťažilo tiež zo značného prílevu čistých PZI, a to najmä do automobilového sektora, pričom úroveň PZI *per capita* bola v rokoch 1989 až 2005 na úrovni 2 500 USD. Rýchly rast HDP a vysoký prílev čistých PZI prispeli k zníženiu nezamestnanosti z úrovne 19 percent v roku 2001 na úroveň 16 percent ku koncu roka 2005.

V roku 2002 sa k moci dostala proreformná koaličná vláda pod vedením premiéra Mikuláša Dzurindu a začala rad významných reforiem, vrátane odvážnej reformy daňového systému, dôležitých reforiem pracovného trhu, ako i dôchodkovej reformy. Okrem toho sa v rokoch 2004/2005 obnovila privatizácia zvyšných veľkých spoločností vo vlastníctve štátu. V roku 2005 bol odsúhlasený predaj 66-percentného podielu v Slovenských elektrárnach (hlavný výrobca elektrickej energie) spoločnosti ENEL (talianska energetická spoločnosť) a v apríli 2006 bol predaj ukončený. Predaj ďalších podielov v troch regionálnych spoločnostiach na distribúciu elektrickej energie bol ponúknutý súčasným minoritným akcionárom – nemeckej spoločnosti RWE, E.ON a EdF. V decembri 2005 bola vypísaná verejná súťaž na predaj 51-percentného podielu v 6 slovenských teplárenských spoločnostiach. V súčasnosti prebieha privatizácia Železničnej spoločnosti Cargo Slovensko, ako aj predaj dvoch tretín podielu v dvoch medzinárodných letiskách v Bratislave a Košiciach.

Napriek tomuto pozitívnemu vývoju bude tento rok poznačený zložitou politickou situáciou spôsobenou nadchádzajúcimi voľbami. Po odchode jedného z koaličných partnerov z vlády vo februári 2006 premiér Dzurinda zvolal predčasné voľby na jún tohto roka (pôvodne sa mali konať v septembri). Táto udalosť znamenala odloženie ďalších reforiem, najmä vzhľadom na to, že vláda oznámila pozastavenie

prebiehajúcich privatizácií. Slovenská republika stále čelí množstvu výziev. Medzi kľúčové úlohy patrí zníženie inflácie, fiškálna konsolidácia, kontinuita reforiem zdravotníctva, školstva a presadzovania zákona, ako i zvýšenie absorpčnej kapacity krajiny v súvislosti s fondmi EÚ. Ďalšie výzvy v oblastiach uvedených v správe „Zhodnotenie výziev prechodu k trhovému hospodárstvu“, ktorými sa EBRD môže zaoberať a ovplyvňovať ich, sú napríklad:

- **MSP / majetková účasť:** Vytváranie alternatívnych pracovných príležitostí je kľúčom k riešeniu dlhodobu vysokej nezamestnanosti najmä v regiónoch mimo hlavného mesta. Miestne MSP potrebujú viac pozornosti, čo sa týka finančných nástrojov, ktoré majú k dispozícii, a zlepšenia prostredia, v ktorom pôsobia. Majú obmedzené možnosti získať kapitál predaním podielu v spoločnosti a ťažkosti pri predaji spoločnosti cez akciový trh. Rozvoj súkromných fondov spojených s majetkovou účasťou sa tu začal neskôr ako v susedných krajinách a Slovenská republika naďalej zaostáva za Poľskom, Maďarskom a Českou republikou.
- **Kapitálové trhy a finančný sektor:** Veľkosť kapitálových trhov je tu v porovnaní s inými členskými krajinami EÚ v SEP malá. Finančné inštitúcie musia tiež zlepšiť spravovanie kapitálu, aby spĺňali II. Bazilejské kritériá.
- **Energetická účinnosť a MEI:** Energetická náročnosť (i závislosť) je vysoká, dokonca aj vzhľadom na regionálne pomery. Trh na úsporu energie je ešte na samom začiatku. Ani trh s projektmi týkajúcimi sa obnoviteľnej energie sa nevyvíja tempom, ktoré vyžadujú smernice EÚ na podporu obnoviteľnej energie. Zaostáva i reforma vodárenského sektora, hoci vytvorenie regionálnych vodárenských spoločností by malo zvýšiť účinnosť v sektore a otvoriť cestu kapitálu a účasti súkromného sektora.
- **Privatizácia:** Stále prebieha viacero veľkých privatizácií: privatizujú sa tri regionálne spoločnosti na distribúciu elektrickej energie, šesť teplárenských spoločností a Železničná spoločnosť Cargo.
- **Doprava:** V železničiach sa oddelilo prevádzkovanie od určovania politík a hlavné železničné podniky boli právne rozčlenené (tzv. unbundling). Nákladná spoločnosť v súčasnosti prechádza privatizáciou. Kvalita cestných komunikácií sa však líši v závislosti od regiónu a druhu komunikácie. Cesty druhej triedy a menšie cesty predstavujú približne 75 percent všetkých ciest.

Aktivity Banky v Slovenskej republike sa mierne spomalili, odkedy bola schválená posledná stratégia pre krajinu. Došlo k tomu v dôsledku značného pokroku v prechode k trhovému hospodárstvu a najmä v dôsledku vzniku silného a konkurencieschopného bankového sektora. Banka poskytla prostriedky na projekty v objeme 106,9 milióna EUR v roku 2004 a 54,8 milióna EUR v roku 2005. Banka mala významný

transformačný účinok na podporu MSP. Dosiahla ho poskytovaním úverových rámcov bankám a lízingovým spoločnostiam. Prínos banky v sektore infraštruktúry zostal nevýrazný z dôvodu dostupnosti iných finančných zdrojov, obmedzeného objemu komunálnych projektov a pretrvávajúcej reštrukturalizácii vodárenského sektora.

Vzhľadom na budúce perspektívy, významný pokrok v prechode k trhovému hospodárstvu a princíp doplnkovosti budú aktivity Banky veľmi selektívne a budú sa zakladať na týchto operatívnych cieľoch:

- Poskytovať vlastný kapitál a štruktúrované úvery miestnym spoločnostiam a financovať tak ich rast, najmä ich cezhraničnú expanziu. Podporovať priame zahraničné investície stredne veľkých podnikov rizikovejšími produktmi, ktoré súkromný sektor neponúka, a to najmä v regiónoch s vyššou nezamestnanosťou čeliacich špecifickým transformačným výzvam.
- Vytvoriť finančnú facilitu pre investovanie do energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie v spolupráci s miestnymi bankami a Ministerstvom hospodárstva SR.
- Pracovať na obmedzenom počte projektov s účasťou súkromného sektora v oblasti infraštruktúry v spojení s štrukturálnymi fondmi a kohéznym fondom.
- Ponúkať spoločnostiam a finančným inštitúciám produkty kapitálového trhu, ako napr. dlhopisy a cenné papiere kryté aktívami.

V súlade s touto stratégiou bude Banka aj naďalej dohliadať na to, aby všetky operácie EBRD spĺňali správne princípy bankovníctva, mali dopad na prechod k trhovému hospodárstvu, boli doplnkové, spĺňali Protokol EBRD o životnom prostredí a v prípade potreby i Akčný plán pre životné prostredie.

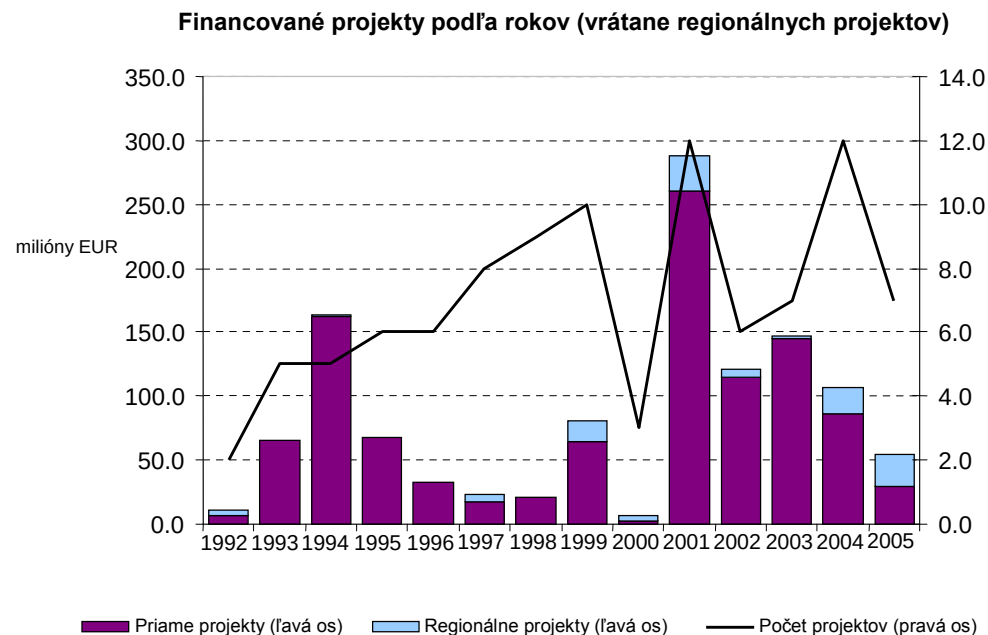
1. PORTFÓLIO BANKY

1.1 Prehľad doterajších aktivít Banky

Banka sa aktívne zúčastňovala na úspešnom prechode Slovenskej republiky na trhovú hospodárstvo. Financovala najmä projekty súkromného sektora v širokej škále hospodárskych odvetví. Do konca roka 2005 Banka poskytla prostriedky vo výške 1,189 miliardy, čo predstavuje 3,96 percenta celkových prostriedkov poskytnutých bankou. Tridsaťosem percent objemu kumulovaných operácií sa vzťahuje na zahraničné investície, čo poukazuje na význam úlohy Banky pri privatizácii slovenského finančného sektora a poskytnutí finančnej facility EÚ/EBRD pre MSP bankám a lízingovým spoločnostiam. Účasť EBRD v sektore všeobecného priemyslu a energetiky bola významná – 21 a 24 percent celkových poskytnutých prostriedkov. Úloha Banky v infraštruktúre (doprava, komunálna a environmentálna infraštruktúra) bola len okrajová, na úrovni 4 percent objemu kumulovaných operácií. Podrobnosti o financiách poskytnutých Bankou rozdelených podľa odvetví a jednotlivých projektov nájdete v Prílohe 1 a 2.

Graf 1 znázorňuje činnosť EBRD z hľadiska počtu projektov a objemu prostriedkov poskytnutých Bankou na Slovensku od roku 1992. Ako ukazuje graf, činnosť EBRD sa v rokoch 2001 – 2004 významne zvýšila. Nižšia hodnota v roku 2005 odzrkadľuje silnú prítomnosť komerčných bánk na Slovensku a pokrok v prechode na trhovú hospodárstvo.

Graf 1:

Súčasnú portfóliu Banky je 427,5 milióna EUR, čo predstavuje 2,5 percenta celkového portfólia Banky. Od konca decembra 2004, kedy bolo portfólium na úrovni 679,9 milióna EUR, sa táto suma značne znížila následkom splácania, predčasného splácania a odpredaja podielov. Pomer štátom nezaručených a zaručených investícií je 99 percent a pomer investícií do súkromných a verejných projektov 92,3 percenta. Oslabené aktíva klesli z úrovne 25,7 milióna EUR k 31. decembru 2003 na úroveň 15,1 milióna EUR k 31. decembru 2005.

1.2 Realizácia predchádzajúcej stratégie pre krajinu

V rokoch 2004 a 2005 Banka odsúhlasila 19 projektov, pričom 9 bolo regionálnych projektov významných pre Slovenskú republiku.

- V **podnikovom sektore** bolo cieľom podporovať reštrukturalizáciu spoločností, investície na zelenej lúke a MSP. Banka poskytla pôžičku vo výške 30 miliónov EUR na reštrukturalizáciu Slovenských elektrární a pôžičku vo výške 14,5 milióna EUR na nový drevospracujúci závod na zelenej lúke na východnom Slovensku. Ďalšie úverové rámce Banka poskytla finančným sprostredkovateľom na podporu MSP (viď nižšie).
- Vo **finančnom sektore** mala Banka v úmysle podporovať MSP, menšie obce a poľnohospodárske podniky, investovať do súkromných fondov spojených s majetkovou účasťou a podporovať rozvoj druhého piliera dôchodkového systému. Banka aj naďalej poskytovala úverové rámce bankám a lízingovým spoločnostiam v rámci finančnej facility EÚ/EBRD pre MSP. Banka tiež v rámci finančnej facility EÚ/EBRD pre malé obce vstúpila do programu zdieľania rizika s miestnou bankou s cieľom podporiť projekty v malých obciach a poskytla miestnej banke úverový rámec v rámci finančnej facility EÚ/EBRD pre vidiek s cieľom podporiť MSP a poľnohospodárske podniky na vidieku. Banka odsúhlasila úverový rámec pre ďalšiu banku v rámci Prípravnej činnosti EÚ/EBRD na podporu malých podnikov a mikropodnikov. Pokiaľ ide o fondy spojené s majetkovou účasťou, Banka vstúpila do regionálnych fondov i v Slovenskej republike.

- V sektore **energetiky** mala Banka za cieľ pomáhať potenciálnym investorom v súvislosti s privatizáciou Slovenských elektrární, podporovať dokončenie privatizácie spoločností na distribúciu elektrickej energie, pracovať na projektoch neštátnych elektrární a rozvíjať projekty na úsporu energie. Banka neposkytla prostriedky na projekty týkajúce sa energetiky, no pripravila podmienky pre dôležitú iniciatívu na podporu energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie, ktorá bude zahájená v roku 2006.
- V oblasti **infraštruktúry** mala Banka v úmysle ovplyvniť rozličné oblasti. Ako sme už uviedli, Banka vstúpila do programu zdieľania rizika s miestnou bankou s cieľom podporiť komunálne projekty. Celkovo tu bol vplyv Banky len obmedzený následkom (i) dostupnosti iných finančných zdrojov (EIB a komerčné banky), (ii) neskorého zahájenia iniciatívy PPP a (iii) prebiehajúcej privatizácie dôležitých spoločností v sektore infraštruktúry (nákladná železničná spoločnosť, teplárne).

1.3 Vplyv portfólia Banky na transformáciu hospodárstva a poučenie z minulosti

1.3.1 Finančný sektor

- **Bankový sektor.** Bankový sektor bol úplne sprivatizovaný (sčasti aj dôsledkom reštrukturalizácie podporovanej Bankou v 90. rokoch), pričom takmer 90 percent aktív je pod kontrolou zahraničných investorov a úroveň finančného sprostredkovateľstva sa veľmi zvýšila.

Poučením z projektu Tatra banka je, že doplnkovosť produktov podriadených úverov by nemala brániť v snahe získať majetkovú účasť (PE99-133).

- **NBFI.** V roku 2003 Banka dosiahla najväčší vplyv prostredníctvom investícií spojených s majetkovou účasťou a následnou privatizáciou hlavnej poisťovne. Tým pomohla zabrániť ovplyvňovaniu verejného sektora v tejto oblasti a významným spôsobom sa zvýšila úroveň odbornej spôsobilosti a štandardov podnikového riadenia v tejto oblasti.
- **MSP.** VÚB, ktorá sa zúčastňuje na facilitate EÚ/EBRD od roku 2001, dosiahla k dnešnému dňu veľmi dobré výsledky. V rámci lízingovej vetvy facility Banka rozšírila úverové rámce pre CAC Leasing, Tatra Leasing a Volksbank Leasing, celkovo o 2 000 lízingových zmlúv. Produktu Tatra Leasing sa darí dobre, zatiaľ čo spoločnosť CAC Leasing (ktorá dostala druhý úverový rámec) má nižšie hodnoty ukazovateľov výkonu týkajúcich sa priemernej hodnoty lízovanej sumy, kvality portfólia, využívania dotácií a produktivity lízingových agentov.

V sektore MSP došlo v Slovenskej republike k posilneniu vďaka činnosti Programu konsolidačného manažmentu (TAM), ktorý je určený na podporu rozvoja a rastu MSP v krajinách, kde Banka operuje, čím im pomáha prispôbiť sa podmienkam slobodného trhového hospodárstva. Program TAM zrealizoval na Slovensku 33 projektov.

Vo *finančnom sektore* mala Banka podľa Retrospektívneho pohľadu na vplyv transformácie vo všeobecnosti *významný* účinok.

1.3.2 Podnikový sektor

- **Poľnohospodárske podniky.** Banka zaviedla program na odber obilia, ktorý sa vyvinul do široko používaného modelu. Tento projekt zlepšil fungovanie trhov tým, že znížil sezónne výkyvy v cenách komodít, zmodernizoval skladovacie priestory, vylepšil systém dozoru a urobil trhy transparentnejšími.
- **Priemysel.** Počas 90. rokov bolo investičné prostredie v slovenskom priemysle zložitá a plná prekážok v podnikovom riadení. To znížilo rozsah úspechu transformácie v prípade niektorých investícií Banky (ako napríklad v prípade privatizácie Slovnaftu). No vplyv na transformáciu hospodárstva bol významný v Slovalcu, kde Banka investovala úspešne. Počas posledných 5 rokov Banka na Slovensku realizovala len tri projekty zamerané na podporu privatizačnej a poprivatizačnej reštrukturalizácie. Bohužiaľ v prípade jedného z projektov (Aquachemia) Banka nemala žiaden transformačný vplyv. Druhý projekt (Slovalco-ZSNP) dosiahol omnoho lepšie výsledky a považuje sa za príklad úspechu reštrukturalizácie a privatizácie veľkej priemyselnej spoločnosti, keďže projekt priniesol všetky očakávané výhody.
- **Nehnuteľnosti a cestovný ruch.** Banka sa v posledných piatich rokoch zúčastnila na financovaní viacerých regionálnych fondov nehnuteľností na Slovensku. Tieto projekty priniesli na trhu likviditu, rozvinuli druhotný trh nehnuteľností a podporili rozšírenie odbornej spôsobilosti v stavebnom a príbuznom priemysle. No tieto projekty boli zamerané na relatívne nasýtený maloobchodný sektor a sektor administratívnych priestorov a týkali sa len hlavných mestských oblastí.
- **Telekomunikácie.** V 90. rokoch sa Banka podieľala na financovaní expanzie a modernizácie siete telekomunikačnej infraštruktúry. V roku 2004 Banka uskutočnila investíciu spojenú s majetkovou účasťou do Globtel Orange Slovensko, čím podporila spoločnosť počas privatizácie a neverejného odpredaja podielu. **Poučením** z projektu Orange Slovensko je, že Banka si musí byť vedomá toho, že minoritné partnerstvo s partnerom, ktorý má strategickú časť podielu, okrem možnosti zverejniť IPO neumožňuje ovplyvňovať nakladanie s podielom Banky, aby sa zvýšila likvidita pre akcionárov. **Ďalším poučením** z toho istého projektu je, že Banka by mala mať

umiernené očakávania ohľadom transformačného účinku pri investíciách spojených s majetkovou účasťou. Výhody takýchto operácií sú často vyvolané trhom, čo je oblasť, na ktorú môže mať banka len malý vplyv a v ktorej môže byť náročnejšie dosiahnuť dohodu s akcionármi (PEX04-219).

V podnikovom sektore mala Banka vo všeobecnosti *mierny* transformačný účinok.

1.3.3 Energetika a infraštruktúra

- **Energetika.** Počas posledných piatich rokov bola Banka prítomná v sektore energetiky na Slovensku prostredníctvom troch projektov na podporu reformy sektora a účasti súkromného sektora. Prostredníctvom projektu so Slovenskými elektrárnami Banka v roku 2002 podporila právne rozčlenenie spoločnosti (unbundling) na nezávislú spoločnosť na prenos energie, spoločnosť na výrobu energie a spoločnosť na výrobu tepla. Banka tiež podporila privatizáciu Západoslovenskej energetiky (distribučná spoločnosť) prostredníctvom otvoreného a transparentného predaja strategickému investorovi. Nový projekt so Slovenskými elektrárnami podpísaný v roku 2004 podporil proces privatizácie spoločnosti. **Poučením** z projektu Slovenských elektrární je, že pri finančnej reštrukturalizácii musí Banka dôkladne zvážiť svoj princíp doplnkovosti, okrem iného aj tým, že stanoví nefinančné podmienky ohľadom napr. podnikového riadenia či jednaní o podmienkach, aby mohla zdôvodniť pokračovanie vzťahu s klientom (PEX05-253).
- **Energetická účinnosť.** Hoci sú v porovnaní s potenciálom trhu dva projekty ESCO malé, etablovali sa dobre a priťahujú zákazníkov zo súkromného i verejného sektora. Potenciál na zopakovanie projektu je dobrý, no ďalší vstup na trh bol dosiaľ poznačený počiatočnými ťažkosťami pri zabezpečení financovania.
- **MEI.** Úsilie Banky sa tu v posledných 5 rokoch obmedzilo len na jeden menší projekt – úverový rámec pre banku na následné poskytnutie úveru malým a stredne veľkým obciam. Účinok bol len mierny, takže transformačný účinok nebol plne zrealizovaný.

V sektore infraštruktúry mala Banka vo všeobecnosti *mierny* transformačný účinok.

1.3.4 Finančné výsledky súčasného portfólia

- Rating portfóliového rizika na Slovensku bol v roku 2005 na úrovni 4,85, čiže oproti roku 2004 stúpol z úrovne 4,56. Rating Slovenska je porovnateľný s ratingom rizika pre strednú Európu, ktorý bol v roku 2005 na úrovni 4,86.

1.3.5 Mobilizácia spolufinancovania

- Celkový pomer mobilizácie (to jest celkové náklady na projekt/financie EBRD) je 3,74.
- Spolufinancované boli nedávne projekty II. Reštrukturalizačný úver pre Slovenské elektrárne (2004) a Kronospan Prešov (2005).

1.4 Pomerové ukazovatele v portfóliu

- Pomer štátom zaručených a nezaručených investícií je 99 percent. Na úvere na Medzinárodný cestný koridor ešte nebolo vyrovnaných 3,1 milióna EUR.
- Pomer súkromných a verejných investícií je 92,3 percenta. Dve operácie uskutočnené v štátnom sektore sa viažu k II. Reštrukturalizačnému úveru pre Slovenské elektrárne (ktoré boli sprivatizované a predané ENEL-u, hoci zmluvy zatiaľ nenadobudli účinnosť) a úveru na Medzinárodný cestný koridor.

2. OPERATÍVNE PROSTREDIE

V priebehu nasledujúcich dvoch rokov pokrytých touto Stratégiou má Banka v pláne byť na Slovensku aktívna a konať v súlade s operačnými princípmi transformačného vplyvu, správneho bankovníctva a doplnkovosti.

Táto Stratégia sa bude realizovať v súlade so strategickým plánom aktivít na roky 2006 – 2010 dohodnutom v 3. Správe o kapitálových zdrojoch s ohľadom na proces ukončenia transformácie.

2.1 Prostredie pre reformy – všeobecne

2.1.1 Politické prostredie

- **Politické pozadie.** Slovenská republika aj naďalej spĺňa podmienky stanovené v Článku 1 Zakladajúcej zmluvy EBRD. Slovenská republika je nezávislým štátom od roku 1993, kedy došlo k rozpadu Československa. Má 5,4 milióna obyvateľov a vyspelé trhové hospodárstvo. Slovensko je pluralitná parlamentná demokracia vedená premiérom a 150-členným parlamentom. Mikuláš Dzurinda bol premiérom dve funkčné obdobia od septembra 2002 a viedol proreformnú koaličnú vládu. Maďarská menšina má v parlamente 20 kresiel a je hojne zastúpená vo vláde. Hlavou štátu je prezident volený v priamych voľbách. V apríli 2004 bol na päťročné funkčné obdobie

zvolený prezident Ivan Gašparovič. Nasledujúce parlamentné voľby sa budú konať 17. júna 2006, niekoľko mesiacov pre vypršaním riadneho funkčného obdobia parlamentu, ktoré malo trvať do septembra. Slovenská ústava stanovuje nezávislé súdnictvo, no korupcia a neefektívnosť v súdnictve sú na Slovensku vážnym problémom.

- **Regionálna integrácia.** Slovenská republika dostala v decembri 1999 pozvanie na otvorenie prístupových rokovaní s Európskou úniou. Zmluva o pristúpení bola podpísaná v apríli 2003. Slovensko vstúpilo do Európskej únie 1. mája 2004. V novembri 2002 dostala Slovenská republika pozvanie na vstup do NATO a vstúpila doň v marci 2003. Slovensko je aktívnym členom Višegrádskej štvorky (V-4), založenej v roku 1996 Českou republikou, Maďarskom, Poľskom a Slovenskom, ktorá spolupracuje v menšej miere i po vstupe krajín do EÚ v roku 2004. Slovensko sa tiež aktívne zúčastňuje na práci Stredoeurópskej iniciatívy (SEI), ktorá bola založená v rokoch 1990 – 91 ako nástupca Pentagonáľy. Na počiatku SEI stáli Rakúsko, Československo, Maďarsko, Taliansko, Poľsko a Juhoslávia. Neskôr sa pripojili ďalšie krajiny – od Albánska a Bulharska až po Bielorusko a Ukrajinu. Dnes má SEI 17 členov.
- **Otázky podnikateľskej etiky.** Korupciu v súdnictve, samosprávach a zdravotníctve verejnosť vníma ako problém a pravidelne sa jej venujú masmédiá. V Indexe vnímania korupcie, ktorý za rok 2005 vydala Transparency International, sa Slovensko umiestnilo na 47. mieste spomedzi 155 krajín, tesne za Českou republikou, no pred Lotyšskom a Poľskom. Slovensko dosiahlo na škále od 0 (neskorumpovaná krajina) do 10 (veľmi skorumpovaná krajina) skóre 4,8. Vláda a polícia spolupracujú v boji proti korupcii. Nový zákon o konflikte záujmov, ktorý nariaďuje zverejňovanie informácií o majetku, sa týka všetkých primátorov a starostov, mestských zastupiteľstiev, regionálnych úradov a popredných národných predstaviteľov. Vláda bola v posledných dvoch rokoch čoraz závislejšia od súčasných a bývalých členov opozičných strán, čo viedlo k širokému podozreniu z korupcie a kupčenia s hlasmi. Obvinenia z podplácania a klientelizmu sa začali množiť od septembra 2005, kedy prebehnutie dvoch opozičných poslancov umožnilo vláde prelomiť opozičný bojkot, pre ktorý vláda nebola uznávaniaschopná. Existujú vážne náznaky, že takéto správanie je súčasťou širšej politickej korupcie, ktorá sa prejavuje udeľovaním verejných zákaziek firmám, ktoré údajne kontrolujú poslanci či ich rodinní príslušníci. V súčasnosti prebieha vyšetrovanie viacerých takýchto prípadov.
- **Pokrok v právnej oblasti.** V dôsledku toho, že Slovenská republika 1. mája 2004 vstúpila do EÚ a transponovala smernice EÚ, došlo v právnej oblasti k veľkému pokroku v harmonizácii slovenského práva s právom EÚ. Na Slovensku prebieha tiež ambiciózne reforma právnej oblasti s cieľom zrýchliť rast produktivity a podporiť PZI. Jednou z najdôležitejších iniciatív v rámci tejto reformy bola daňová reforma, ktorá vstúpila do účinnosti 1. januára 2004 a ktorá zaviedla jednotnú sadzbu dane z príjmov fyzických i právnických osôb na úrovni 19 percent. Ďalej došlo v spolupráci s Bankou k novelizácii Občianskeho zákonníka. Novela vstúpila do platnosti 1. januára 2003 a zásadným spôsobom zlepšila zákon v oblasti záruk a vo všeobecnosti zlepšila podmienky pre zabezpečené transakcie v Slovenskej

republike. Medzi ďalšie zlepšenia patrí nová legislatíva ohľadom investičných stimulov a zmeny zavedené v Obchodnom zákonníku ohľadom podnikového riadenia. Ďalej sa na začiatku roka 2006 stal účinným nový zákon o konkurze, ktorý kompletne reformuje slovenský systém konkurzov, zriaďuje rýchly konkurzný systém orientovaný na veriteľa a zdôrazňuje rozdiel medzi reštrukturalizačným konaním u nesolventných dlžníkov a konkurzným konaním do takej miery, ako je to možné. Bolo schválených viacero noviel za účelom zreformovania súdneho systému a posilnenia postavenia súdov, pričom posledná novela sa stala účinnou od 1. januára 2006. Hlavným cieľom bolo zrýchliť konania na občianskych súdoch, no ešte stále je potrebné vyvinúť veľa úsilia, aby sa systém očistil od korupcie a neefektívnosti a zvýšila sa tak celková nezávislosť súdnictva.

2.2 Pokrok v prechode k trhovému hospodárstvu a reakcia hospodárstva

2.2.1 Makroekonomické podmienky ovplyvňujúce operácie Banky

Tabuľku obsahujúcu Vybrané ekonomické ukazovatele nájdete v Prílohe 4.

- **Produkcia a podmienky na pracovnom trhu.** Správna makroekonomická politika a široký záber štrukturálnych reforiem podporili v minulých rokoch rast reálneho HDP. Odhaduje sa, že v roku 2005 dosiahol reálny HDP úroveň 6,1 percenta, čiže ešte stúpol z úrovne 5,4 percenta v roku 2004. Rast súkromnej spotreby bol podporený rapídny rastom objemu bankového úverovania, rastom reálnych miezd a zamestnanosti. Rast štátnej spotreby bol zanedbateľný. Viazané investície počas roka značne posilnili, zatiaľ čo podiel akumulácie zásob poklesol. Podiel čistého vývozu bol negatívny vzhľadom na nižší reálny rast vývozu aj dovozu.

Zrýchlenie rastu reálnej mzdy sa odhaduje na 6,3 percenta v roku 2005 oproti 2,5 percenta v predchádzajúcom roku. V roku 2005 dosiahla priemerná mesačná mzda 17 274 Sk (557 USD), čo je v nominálnych podmienkach nárast o 9,2 % od minuloročnej úrovne. Úroveň nezamestnanosti klesla o viac ako 2 percentuálne body v roku 2005 (z úrovne 18,1 percenta na konci roka 2004 na 16,2 percenta na konci roka 2005). No v podmienkach na pracovnom trhu naďalej pretrvávajú veľké regionálne rozdiely. Regióny ako Bratislava čelia nedostatku odborne zručných ľudí a silnému tlaku na rast plátov, pričom niektoré východné regióny majú stále úroveň nezamestnanosti vyššiu ako 20 percent. Najväčší odborový orgán, Konfederácia odborových zväzov (KOZ), má 464 000 členov združených v 35

odborových zväzoch. KOZ zastupuje odborové zväzy na národnej úrovni v tripartitných orgánoch, ktoré sú zložené i zo zástupcov vlády a zamestnávateľov. Odbory sa všeobecne považujú za slabé a bez vplyvu.

- **Inflácia a menová politika.** Klesajúci trend v inflácii spôsobený silným zhodnocovaním koruny a inými faktormi, ako napr. relatívne nízkym nárastom regulovaných cien na začiatku roku 2005, vyššou úrovňou konkurencie v maloobchode a pod., sa na konci roka 2005 čiastočne obrátil z dôvodu októbrového zvýšenia regulovaných cien a vysokých cien paliva. Na konci roka 2005 sa odhadovala inflácia na úrovni 3,7 percenta, v porovnaní s infláciou na úrovni 5,9 percenta na konci roka 2004. Inflácia spotrebiteľských cien sa zvyšovala od roku 2006, čiastočne kvôli zvýšeniu cien energií, ktoré nadobudlo účinnosť v januári. V apríli Národná banka Slovenska pozmenila svoj odhad ohľadom koncoročnej inflácie na rok 2006 smerom nahor, z 2,5 percenta na 3,9 percenta pre index spotrebiteľských cien.

V januári 2005 Národná banka Slovenska schválila inflačnú schému v súlade s podmienkami ERM2 a ohlásila ciele koncoročnej inflácie na roky 2005 – 2008. Zároveň banka pokračovala v intervencii a podporovala počas roka výmenný kurz. Dobrá hospodárska a menová politika Slovensku umožnila 28. novembra 2005 vstúpiť do mechanizmu ERM2. Centrálna parita bola stanovená na úrovni 38,455 Sk za euro, v súlade s vtedajšou trhovou sadzbou. Koruna od vstupu do ERM2 ďalej zhodnocovala, podobne ako ostatné meny v tomto regióne. Prijatie eura sa plánuje na január 2009. Hoci ekonomika je na prijatie eura v uvedenom dátume nastavená dobre, bezprostrednou výzvou bude znížiť infláciu a fiškálny deficit na úroveň spĺňajúcu maastrichtské kritériá. Ak chce krajina prijať euro, vzhľadom na posledný vývoj inflácie mnohí pozorovatelia trhu a NBS v skutočnosti považujú splnenie maastrichtského kritéria o výške inflácie za väčšiu výzvu než splnenie kritéria fiškálneho deficitu. Doteraz sa inflačné kritérium vždy dôsledne uplatňovalo. No zrevidovaný Pakt stability a rastu umožňuje pomerný odpočet nákladov na reformu dôchodkového systému za podmienky, že deficit sa bude pohybovať okolo 3 percent HDP a výrazne a trvalo klesá, preto je možné, že pakt v tejto oblasti poskytne určitý manévrovací priestor.

- **Verejné financie a fiškálna politika.** Fiškálne výsledky boli v roku 2005 vďaka vysokým príjmom z daní a určitej úspore vo výdavkoch lepšie, ako sa očakávalo. Odhaduje sa, že všeobecný štátny deficit, podľa metodológie ESA, dosiahol úroveň 2,9 percenta HDP v porovnaní s úrovňou 3,4 percenta, čo je úroveň, s ktorou sa počítalo v rozpočte (bez nákladov na dôchodkový systém) a v porovnaní s úrovňou 3,0 percenta zaznamenanou v roku 2004. Vzhľadom na vyšší ekonomický rast výber daní vo väčšine kategórií prekročil všetky očakávania. Došlo aj k významnej úspore na spolufinancovaní projektov EÚ, keďže príjmy z rozpočtu EÚ dosiahli len okolo 50 percent očakávanej úrovne.

No náklady na dôchodkovú reformu, ktorých výška sa odhaduje na 0,6 percenta HDP za rok 2005, nie sú zahrnuté v hlavných rozpočtových výpočtoch, keďže vláda dostala od EÚ prechodné obdobie na zarátanie týchto nákladov do roku 2007. Tieto náklady sa

zarátajú na začiatku budúceho roka, kedy chce Slovenská republika splniť maastrichtské kritériá, čím vznikne na vládu tlak, aby našla alternatívne opatrenia na vyrovnanie rozpočtu. Hoci sú štátne orgány presvedčené, že fiškálna politika je na dobrej ceste k splneniu maastrichtského kritéria týkajúceho sa deficitu v roku 2007, EÚ považuje rozpočet na rok 2006, plánovaný na úrovni 2,9 percenta HDP (alebo 4,2 percenta vrátane nákladov na dôchodkovú reformu) za málo ambiciózne, keďže poukazuje na expanzívny fiškálny postoj. Podobne aj MMF má obavy, že rozpočet na roky 2006 – 2008 nie je dostatočne ambiciózne na to, aby podporil dodržanie cieľov týkajúcich sa inflácie a výmenných kurzov. Nadchádzajúce voľby v júni by mohli predstavovať ďalšie riziko pre vládnu stratégiu fiškálnych úprav.

- **Externý sektor.** Napriek nárastu exportu ku koncu roka, dosiahol v roku 2005 deficit bežného účtu 8,6 percenta HDP (oproti 3,6 percenta v roku 2004). Toto zvýšenie pravdepodobne spôsobil vyšší dovoz výrobných prostriedkov, nárast cien ropy, skrátená výroba v závode VW a zvyšujúca sa repatriácia ziskov z PZI, čo sa odzrkadlilo v deficite príjmov. No prílev čistých PZI pravdepodobne ostro vzrástol na 1,9 miliardy USD v roku 2005, z úrovne 1,4 miliardy USD v roku 2004, čiastočne i kvôli privatizácii Slovenských elektrární.
- **Vyhliadky na nasledujúce obdobie stratégie.** Očakáva sa, že skutočný rast zostane v roku 2006 silný, na úrovni okolo 6 percent, možno i viac v strednodobom výhľade. No náklady na reformu dôchodkového systému a nadchádzajúce voľby v tomto roku by mohli pre vládnu stratégiu fiškálnych úprav predstavovať určité riziko. Vyššie ceny energií a tlak na spotrebiteľské ceny vyvolaný dopytom by mohli ohroziť dezinflačnú stratégiu. Po vstupe do mechanizmu ERM2 si cieľ vlády vstúpiť do eurozóny v roku 2009 vyžaduje ďalšiu fiškálnu konsolidáciu a dezinfláciu, ako aj dobré štrukturálne reformy, aby sa zvýšila flexibilita ekonomiky.

2.2.2 Úspechy a výzvy prechodu k trhovému hospodárstvu

Správa Zhodnotenie výziev prechodu k trhovému hospodárstvu v roku 2005 zdôraznila pre Slovenskú republiku nasledujúce výzvy. Údaje týkajúce sa jednotlivých odvetví nájdete v stručnej tabuľke v Prílohe 2 a údaje porovnávajúce situáciu s krajinami regiónu EÚ – 8 nájdete v Prílohe 6 v tabuľke Ukazovatele štrukturálnych zmien.

Priemysel

- **Všeobecný priemysel:** V minulom strategickom období boli prijaté opatrenia, ktoré mali za cieľ upraviť zákon o konkurze a zmodernizovať súdnictvo. Do právneho systému sa vďaka zavedeniu elektronického obchodného registra zaviedlo viac transparentnosti. Zjednodušil sa aj daňový systém, a to tým, že sa zaviedla rovná daň 19 percent pre fyzické, ako i právnické osoby a zjednotila sa DPH

na úroveň 19 percent. Tieto nedávne vylepšenia v podnikateľskom prostredí treba posilniť konzistentným plnením pravidiel a reguláciou a znižovaním korupcie. Začala sa privatizácia niekoľkých zvyšných veľkých štátnych podnikov, ako napr. Slovenských elektrární, 3 regionálnych spoločností na distribúciu elektrickej energie, 6 teplárenských spoločností, Železničnej spoločnosti Cargo a dvoch medzinárodných letísk, no viacero dohôd bolo pozastavených až do nadchádzajúcich volieb (viď nižšie).

- **Prírodné zdroje:** Hlavné ropné a plynárenské spoločnosti boli premenené na akciové spoločnosti a čiastočne sprivatizované. Maďarský MOL vlastní 98,5 percenta Slovnaftu, dominantná plynárenská spoločnosť SPP je z 51 percent v rukách štátu a 49 percent vlastní konzorcium Gaz de France a Ruhrgas, ktoré majú aj riadiace práva. Štát vlastní aj niekoľko menších baní, no tie sa majú do roku 2010 zavrieť. Trhové inštitúcie a politika sú silné, napr. aj vďaka novele protimonopolnej legislatívy z roku 2005, ktorá oprávňuje protimonopolný úrad ukladať pokuty spoločnostiam, ktoré zneužívajú svoje postavenie na trhu. Plynárenský trh bol pre priemyselných zákazníkov plne liberalizovaný v januári 2005 a pre domácnosti by sa mal liberalizovať v júli 2007 spolu s trhom s elektrinou. Ceny sa v rokoch 2003 – 2004 dostali na úroveň návratnosti. Od januára 2002 funguje úrad pre reguláciu sieťových odvetví.
- **Nehnuteľnosti a cestovný ruch:** S pozemkami sa dá plne obchodovať, okrem predaja cudzincom. Sektor nehnuteľností sa rozvíja rýchlo, vrátane nových druhov nehnuteľností a finančných nástrojov. V tomto sektore dochádza k určitému zasahovaniu zo strany vlády, čo narúša trh.
- **Poľnohospodárske podniky:** Slovenská republika tomuto sektoru poskytovala istú podporu aj počas prechodného obdobia (napr. prostredníctvom hraničných opatrení, podpory domácich cien, dotácií a vládnych intervencií). Politiky sa momentálne integrujú do CAP EÚ. Transformácia družstiev a privatizácia štátnych poľnohospodárskych podnikov je ukončená, no pozemkové vlastníctvo je stále veľmi roztrieštené, trh s pozemkami nie je veľmi aktívny a využitie pozemkov ako záruk je obmedzené. Ukončila sa i privatizácia poľnohospodárskych podnikov, no stále treba zlepšiť ich efektívnosť. PZI do tohto sektora išli len do obmedzeného počtu odvetví ako napr. cukor, cukrovinky, mliečne výrobky, pivo a slad. Výzvou je stále rozvoj konkurencieschopného odvetvia distribúcie/balenia a vylepšenie spätnej sledovateľnosti plodín. Vysoké riziko prameniace z nízkej úrovne kapitalizácie, pretrvávajúcej roztrieštenosti vlastníctva, vysokej úrovne dlhov a slabej úverovej histórie prístup poľnohospodárskeho sektora k úverom obmedzilo, no situácia sa zlepšuje. Požičiavanie proti potvrdeniu o uskladnení a dodávateľské úverové schémy sú rozvinuté.

Infraštruktúra a energetika

- **Energetika:** Sektor energetiky bol na Slovensku úspešne právne odčlenený (unbundling), takže existujú nezávislé spoločnosti na prenos, distribúciu a výrobu elektriny. V roku 2005 bol schválený predaj 66-percentného podielu v Slovenských elektrárnach spoločnosti ENEL za 840 miliónov EUR a konečný transfer podielu sa uskutočnil 26. apríla. Dodatočných 41 percent podielu v troch regionálnych spoločnostiach na distribúciu elektriny bolo ponúknutých na predaj súčasným minoritným akcionárom – nemeckej RWE, E.ON a Electricité de France. Existuje nezávislý úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý zaviedol komplexné regulačné reformy, vrátane zvýšenia a vyváženia sadzieb. Tieto dohody zatiaľ neboli doriešené a ich riešenie bude pravdepodobne odsunuté až na obdobie po voľbách.
- **MEI:** Miestna infraštruktúra bola decentralizovaná. Reformy najviac pokročili v teplárenskom sektore, ktorý sa teraz privatizuje. Významne sa upravila účasť súkromného sektora a sadzby, a to tak, aby lepšie zodpovedali nákladom, hoci ešte stále im nezodpovedajú úplne. V decembri 2005 bola vyhlásená verejná súťaž na predaj 51-percentného podielu v 6 slovenských teplárenských spoločnostiach. Reforma vodárenského sektora zaostáva, hoci vytvorenie regionálnych vodárenských spoločností by malo zvýšiť výkonnosť a prístup ku kapitálu a účasti súkromného sektora, ktoré sú v súčasnosti veľmi obmedzené.
- **Energetická účinnosť:** Pripravuje sa nový zákon o energetickej účinnosti. Trh na úsporu energie je ešte na samom začiatku. Ani trh pre projekty týkajúce sa obnoviteľnej energie sa nevyvíja tempom, ktoré vyžadujú smernice EÚ na podporu obnoviteľnej energie. Sadzby za energie sa zvýšili tak, aby odzrkadľovali náklady, a zdá sa, že regulácia v sektore energetiky je relatívne nezávislá a spoľahlivá. Slovenská republika ratifikovala Kjótsky protokol a ako členský štát EÚ je súčasťou systému obchodovania s emisnými kvótami.
- **Telekomunikácie:** V roku 2000 bol 51-percentný podiel v spoločnosti Slovak Telekom odpredaný spoločnosti Deutsche Telecom. Telekomunikačný trh je plne liberalizovaný od 1. januára 2003. No trvalo viac ako dva roky, kým na trh začali vstupovať alternatívni operátori. Čo sa týka poplatkov pre domácnosti a podniky, treba ešte dokončiť vyváženie sadzieb.
- **Doprava:** V železničiach sa oddelilo prevádzkovanie od určovania politík a hlavné železničné podniky (infraštruktúra, osobná doprava, nákladná preprava atď.) boli právne rozčlenené, pričom vedľajšie služby sa zrušili. V júni 2004 vláda oznámila rozdelenie štátnej Železničnej spoločnosti (ZSSK) na dva subjekty – pre osobnú dopravu a nákladnú prepravu, a následnú privatizáciu nákladnej spoločnosti. Privatizácia 100-percentného podielu v nákladnej Železničnej spoločnosti Cargo práve prebieha a vo februári 2006 bola uprednostnená ponuka konzorcia Railway Cargo Austria a J&T Finance Group v hodnote 13,1 miliardy Sk. Existuje úrad pre reguláciu železníc, no nespĺňa všetky podmienky smerníc EÚ. Existuje tu aj niekoľko menších súkromných železničných spoločností.

Čo sa týka cestných komunikácií, v roku 1991 bola odsúhlasená stratégia pre sektor cestných komunikácií a založil sa štátny cestný fond. Poplatky za používanie ciest pokrývajú len malú časť nákladov. V roku 2005 bola založená Národná diaľničná spoločnosť za účelom rozvoja diaľnic a rýchlostných ciest.

Vláda ďalej v súčasnosti predáva 66-percentný podiel v dvoch medzinárodných slovenských letiskách v Bratislave a Košiciach. Prednosť dostala ponuka konzorcia Austrian TwoOne, ktoré vedú prevádzkovatelia viedenského letiska. No niektorí politici a druhý záujemca vzniesli námietky proti tomuto výberu. Slovenský protimonopolný úrad by mal vydať konečný súhlas s touto transakciou v polovici augusta 2006.

Finančné inštitúcie

- **Bankový sektor:** Základný regulačný rámec funguje. Tento sektor bol plne sprivatizovaný, pričom takmer 90 percent bankového majetku je v rukách zahraničných investorov. Z iniciatívy majiteľov bánk bude zväčšujúca sa konkurencia v nasledujúcich rokoch viesť k ďalšej konsolidácii tohto sektora. Trhové správanie, v zmysle pomeru domácich úverov k súkromnému sektoru/HDP, je nízke. Vzhľadom na veľmi rýchly nárast objemu úverov poskytovaných domácnostiam nadobudli banky značne negatívnu čistú otvorenú devízovú pozíciu, ktorú bude potrebné dôsledne monitorovať. No zatiaľ neboli žiadne náznaky, že by sa kvalita aktív zhoršovala. Dohľad nad bankovým sektorom sa pod záštitou Národnej banky Slovenska zjednotil v januári 2006, čo by malo vylepšiť dohľad v tomto sektore.
- **NBFI:** Legislatíva týkajúca sa trhov s cennými papiermi takmer splňa štandardy IOSCO, no je potrebné pokročiť v predpisoch týkajúcich sa samoregulovaných organizácií, podmienok zverejňovania informácií, oddelenia majetku a pravidiel správania pre trhových sprostredkovateľov. Legislatíva a regulácia v oblasti poisťovníctva takmer splňa štandardy IAIS, no mala by sa posilniť efektívnosť regulačného úradu. Pokiaľ ide o kapitalizáciu trhu cenných papierov, veľkosť kapitálových trhov je tu v porovnaní s inými členskými krajinami EÚ v SEP malá. Prienik poisťovní je porovnateľný s prienikom v Maďarsku a Poľsku a najväčšia poisťovňa Slovenská poisťovňa bola sprivatizovaná a odpredaná nemeckej poisťovni Allianz AG v roku 2002. Existujú dobrovoľné dôchodkové fondy v súkromnej správe a povinné fondy v súkromnej správe, ktoré rýchlo rastú. Lízing a spotrebiteľské finančné trhy prekvitajú.
- **MMSP:** Založiť podnik donedávna znamenalo stredne veľké náklady: registrácia spoločnosti si vyžadovala deväť rôznych úkonov, v priemere 52 dní a 5,7 percenta HND. Nový zákon o obchodnom registri značne skrátil, zoštandardizoval a zjednodušil postup registrácie firmy. Existuje súkromná úverová inštitúcia, ktorá poskytuje informácie o 0,6 % populácie. Legislatíva týkajúca sa

konkurzov a záruk veľmi podporuje požíciavanie peňazí MMSP. Náklady na registráciu záruky sú štyrikrát vyššie než v krajinách OECD. Miestne banky a lízingové spoločnosti rozširujú pôžičky/lízingy pre MMSP, často v rámci úverových rámcov podporovaných MFI.

- **Majetková účasť:** Rozvoj súkromných fondov spojených s majetkovou účasťou sa tu začal neskôr ako v susedných krajinách a Slovenská republika naďalej zaostáva za Poľskom, Maďarskom a Českou republikou. Okrem peňazí z domácich vládnych agentúr využívajú miestne finančné skupiny na nákup spoločností aj svoje peniaze.

2.3 Dostupnosť kapitálu a požiadavky na investície

- **Domáce úvery:** Vzhľadom na vysoký stupeň rozvoja bankového sektora je konkurencia silná. Úvery sú ľahko dostupné pre dobrých klientov a väčšina bánk sa v súčasnosti tiež aktívne zameriava na sektor MSP. Objem domácich úverov poskytnutých súkromnému sektoru dosiahol hodnotu 35 percent na konci roka 2005. No banky nie sú schopné vystavovať sa riziku zadlžovania voči klientom neobmedzene, čím sa vytvára medzera, ktorú treba zmenšiť prostredníctvom majetkovej účasti a produktov spojených s majetkovou účasťou. Napriek prudkému nárastu spotrebných úverov a hypotekárnych úverov banky naďalej čelia nadmernej likvidite, z ktorej sa investuje najmä do štátnych dlhopisov.
- **Kapitálové trhy:** Burza cenných papierov v Bratislave je malá (kapitalizácia trhu je len okolo 10 percent HDP) a nelikvidná (ročný obrat predstavuje len 20 percent trhovej kapitalizácie). Burza zostáva pre súkromný sektor sekundárnym zdrojom financovania (od roku 1993 neboli uvedené žiadne nové IPO) a prináša úžitok najmä verejnému sektoru, keďže má dobre rozvinutý a rastúci trh s vládnymi dlhopismi.
- **Priame zahraničné investície:** Slovenská republika zaznamenala od roku 2002 podstatné zvýšenie PZI (s výkyvom v roku 2003), a to najmä vďaka veľkým privatizáciám a investíciám „na zelenej lúke“ v automobilovom priemysle. V roku 2005 sa prílev čistých PZI odhadoval na takmer 2 miliardy USD, hlavne v dôsledku privatizácie Slovenských elektrární. Predpokladá sa, že čistý prílev investícií zostane v roku 2006 i naďalej vysoký, vďaka privatizácii v komunálnom, energetickom a dopravnom sektore.

2.4 Právne prostredie

- **Reforma právneho systému:** Slovenská republika urobila významné reformy vo svojej právnej sústave, čím zlepšila právne a podnikateľské prostredie. Ako nový členský štát EÚ Slovensko ukončilo implementáciu komunitárnej legislatívy. Krajina naďalej robí

pokroky a konsoliduje a prehľbuje stabilitu inštitúcií, ktoré sú zárukou demokracie, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv. Stále je však potrebné ďalšie úsilie na riešenie takých nedostatkov, ako sú korupcia, nadmerná byrokracia a nekonzistentná legislatíva.

Slovenská republika je parlamentnou demokraciou, ktorá uznáva rozdelenie moci a nezávislosť súdnictva. Súdnicstvo je právne nezávislé a v poslednom čase sa urobili zlepšenia v systéme s úmyslom skonsolidovať štruktúru súdnictva a postavenie sudcov. Takéto zlepšenia vzbudili určitú dôveru podnikateľskej obce v súdny systém. No neefektívnosť a korupcia v súdnictve stále spôsobujú znepokojenie.

Slovensko sa naďalej snaží podporovať investície a konštantne zlepšuje svoju medzinárodnú dôveryhodnosť v oblasti priamych zahraničných investícií. Hlavným lákadlom pre zahraničných investorov je rovná daň z príjmu fyzických a právnických osôb na úrovni 19 percent spolu s kvalifikovanou pracovnou silou a stabilitou slovenských inštitúcií, čo sa prejavuje najmä v automobilovom priemysle. Okrem toho vyplácanie dividend a likvidačných zostatkov tak z domácich, ako aj zahraničných spoločností už viac nepodlieha slovenskej dani. V spolupráci s Bankou bola tiež zrealizovaná reforma zabezpečených transakcií a zaviedol sa najpokrokovejší rámec pre zabezpečený úver v rámci Európy, čo malo pozitívny prínos. Reforma už beží tretí rok a počet registrácií vykonaných v Notárskom centrálnom registri záložných práv ku hnutelnostiam sa plynule zvyšuje. Vytvorenie zabezpečenia je dnes prístupné, jednoduché a rýchle a zverejňuje sa prostredníctvom registrácie. Veľký pokrok tiež badať v oblasti legislatívy týkajúcej sa konkurzov. Na začiatku roku 2006 vstúpil do účinnosti nový zákon o konkurze, ktorý v Slovenskej republike úplne zreformoval konkurzné konanie, zaviedol nový systém orientovaný na veriteľa a vyšší stupeň kontroly nad konkurzným konaním. Tiež sa zmenil status správcov konkurznej podstaty, pričom tak veritelia, ako aj štátne orgány majú teraz nad nimi užší dohľad. Devízová legislatíva Slovenska sa ešte viac liberalizovala a slovenské účtovné štandardy sa zharmonizovali s nariadeniami EÚ, ako i s Medzinárodnými účtovnými štandardmi.

Proces privatizácie je takmer dokončený a rozličnými štádiami privatizácie prechádza aj niekoľko ďalších podnikov, ktoré sú ešte v štátnom vlastníctve, vrátane železníc a bratislavského a košického letiska. Odstupujúca vláda však dočasne zmrazila privatizáciu až do konania júnových volieb, no takéto dočasné zmrazenie by nemalo mať nepriaznivý vplyv na celkový proces privatizácie.

2.5 Otázky životného prostredia

- **Životné prostredie:** Keďže Slovenská republika 1. mája 2004 vstúpila do EÚ, jej predpisy týkajúce sa životného prostredia sú v súlade s environmentálnym *aquis communautaire* EÚ (viď Prílohu).

Environmentálny prístup Banky podporuje slovenské ciele týkajúce sa *aquis* EÚ. Taktiež sa venuje kľúčovým environmentálnym otázkam – zameriava sa na zlepšovanie špecifických oblastí environmentálneho manažmentu prostredníctvom projektov EBRD v súlade s procesom *aquis* EÚ. Prebieha proces investovania za cieľom environmentálneho pokroku a splnenia štandardov EÚ a Banka bude i naďalej spolupracovať s ostatnými inštitúciami EÚ, ako napr. ISPA a EIB, aby sa rozsah *aquis* a pokroku rozšíril.

Za podpory dotácií z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia elektrárne Bohunice (BIDSF) Banka stanovuje úverový rámec slovenským bankám, aby mohli ďalej poskytovať úvery súkromnému sektoru a sektoru bytovej výstavby na investície do energií, ktoré zmiernia dopad uzavretia Atómových elektrární Bohunice (AEB). Prvé dva zo štyroch blokov AEB tvoria 50 % výkonu AEB (a približne 11 % celkového výkonu na Slovensku) a budú v roku 2006 a 2008 odstavené. Táto dohoda bola uzatvorená pred vstupom SR do EÚ.

Vo finančnom sektore sa v roku 2005 vykonala kontrolná návšteva piatich finančných inštitúcií v Slovenskej republike. V roku 2005 bol tiež vyvinutý špeciálny program environmentálneho tréningu s cieľom pomôcť OTP posilniť jej spôsobilosť v oblasti environmentálnej due diligence. Banka bude i naďalej od svojich partnerských finančných inštitúcií v Slovenskej republike vyžadovať, aby realizovali postupy environmentálnej due diligence, ktoré sú zahrnuté v procese posudzovania úveru/investície.

Medzi najdôležitejšie medzinárodné dohody, ktoré Slovenská republika podpísala, patria Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy, ratifikovaný v máji 2002, podľa ktorého sa Slovenská republika zaväzuje znížiť celkový objem emisií skleníkových plynov v období rokov 2008 – 2012 o 8 % oproti hodnotám z roku 1990, Dohovor OSN o boji proti rozširovaniu púští, Kartagenský protokol o biologickej bezpečnosti k Dohovoru o biologickej diverzite, ktorý má za cieľ zabezpečiť ochranu a bezpečnosť pri narábaní, používaní a prenášaní živých modifikovaných organizmov, ktoré boli vytvorené vďaka modernej biotechnológii a ktoré by mohli mať škodlivé účinky na ochranu a využívanie biologickej diverzity, a Dohovor o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich hranice štátov (Dohovor Espoo). V roku 2004 Slovensko podpísalo Štokholmskú dohodu o perzistentných organických zlúčeninách.

3. STRATEGICKÁ ORIENTÁCIA

3.1 Priority Banky na obdobie realizácie Stratégie

- **Krátkodobé kľúčové operatívne priority.** Poskytovať kapitál a štruktúrovaný úver miestnym spoločnostiam a financovať tak ich rast, najmä cezhraničnú expanziu. Podporovať priame zahraničné investície stredne veľkých podnikov rizikovejšími produktmi, ktoré neponúka súkromný sektor, a to najmä v regiónoch s vyššou nezamestnanosťou čeliacich špecifickým transformačným výzvam.

Vytvoriť finančnú facilitu na investovanie do energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie v spolupráci s miestnymi bankami a Ministerstvom hospodárstva SR.

Pracovať na obmedzenom počte projektov s účasťou súkromného sektora v oblasti infraštruktúry v spojení s kohéznym fondom a štrukturálnymi fondmi.

Ponúkať spoločnostiam a finančným inštitúciám produkty kapitálového trhu, ako napr. dlhopisy a cenné papiere kryté aktívami.

- **Politický dialóg.** Banka bude spolupracovať s vládou na finančnej facilitě pre investície do energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie. Ministerstvo hospodárstva podporuje túto iniciatívu a použitie financií na jej podporu z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia elektrárne Bohunice.

Banka bude spolupracovať s vládou v oblasti kombinovaného využívania fondov EÚ a súkromných financií za účelom poskytovania počiatočného kapitálu a financií.

Banka bude spolupracovať s vládou a vládnymi agentúrami a bude hľadať spôsoby ako pomáhať Slovenskej republike maximálne využívať kohézny fond a štrukturálne fondy EÚ.

3.2 Výzvy v jednotlivých sektoroch a ciele Banky

3.2.1 Podnikový sektor

- **Ciele prechodu k trhovému hospodárstvu.** Zmenšiť rozširujúcu sa priepasť medzi úspešnými medzinárodnými spoločnosťami a miestnymi spoločnosťami na Slovensku prostredníctvom reštrukturalizácie, podpory MSP a fúzií a akvizícií.

Znížiť rozdiely medzi regiónmi podporovaním PZI, MSP a reštrukturalizáciou spoločností v menej rozvinutých regiónoch.

- **Operatívne priority.** Poskytovať vlastný kapitál a mezanínové financovanie súkromnému sektoru pre miestne prevádzky, ako i cezhraničnú expanziu do východnej a juhovýchodnej Európy.

Podporovať PZI stredne veľkých podnikov smerujúcich do projektov na „zelenej lúke“ a projektov existujúcich fabrík (brownfield) v menej rozvinutých regiónoch a podporovať akvizíciu/expanziu už existujúcich prevádzok. Poskytovať poradenstvo investorom, ktorí dostatočne nepoznajú podmienky v krajine.

3.2.2 Finančný sektor

- **Ciele prechodu k trhovému hospodárstvu.** Rozšíriť škálu finančných produktov dostupných sektoru MSP.

Poskytovať finančným inštitúciám nástroje na riadenie ich regulačného kapitálu, ktorý pravdepodobne vzrastie následkom toho, že v roku 2007 vstúpia do účinnosti II. Bazilejské kritériá.

- **Operatívne priority.** Zvážiť účasť v súkromných fondoch spojených s majetkovou účasťou a zameriavať sa na počiatočnú fázu podnikania, možno spolu s poskytovaním podriadených financií z EÚ a poskytovaním úverových rámcov a zdieľania rizika finančným sprostredkovateľom na selektívnej báze.

Spustiť programy zamerané na vyššiu energetickú účinnosť a obnoviteľné energie a podporiť tak investície spoločností, majiteľov bytov a bytových družstiev a využívať na podporu tejto iniciatívy zdroje z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia elektrárne Bohunice.

Ponúkať finančnému sektoru nástroje na zmiernenie rizika, napr. sekuritizáciu, zdieľanie rizika, záruky a úverové deriváty.

Podporovať posilnenie nebankových finančných inštitúcií formou majetkovej účasti.

3.2.3 *Infraštruktúra a energetika*

- **Ciele prechodu k trhovému hospodárstvu.** Prispieť k zvýšeniu absorpčnej kapacity Slovenska v súvislosti s fondmi EÚ na projekty zamerané na infraštruktúru.

Zvýšiť účasť súkromného sektora v infraštruktúre prostredníctvom podpory PPP v tých prípadoch, kde je to vhodné a možné.

Podporovať opatrenia zamerané na energetickú účinnosť a obnoviteľné energie v podnikovom sektore, pre verejné budovy a súkromné byty.

Asistovať pri inštalácii novej a náhradnej jednotky na výrobu elektriny (nie jadrovej), ktorá bude potrebná vzhľadom na uzatvorenie 1. a 2. bloku elektrárne Bohunice V1.

Stimulovať privatizáciu dôležitých spoločností z oblasti infraštruktúry (dopravných, komunálnych a energetických spoločností).

- **Operatívne priority.** Spustiť programy zamerané na vyššiu energetickú účinnosť a obnoviteľné energie a podporiť tak investície spoločností, majiteľov bytov a bytových družstiev a využívať na podporu tejto iniciatívy zdroje z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia elektrárne Bohunice.

Podporovať spoločnosti, ktoré môžu byť alebo nedávno boli sprivatizované, ako napr. slovenské letiská, nákladná železničná spoločnosť, teplárenské spoločnosti, distribučné energetické spoločnosti a vodárenské spoločnosti.

Pomáhať Slovenským elektrárňam a iným nezávislým výrobcom energie pri inštalácii nových a náhradných jednotiek. Podporovať súkromných investorov pri získavaní majoritného vlastníctva v regionálnych distribučných spoločnostiach.

Podporovať jediný pilotný projekt PPP v sektore dopravy, úsek diaľnice na severozápade Slovenska, ako i PPP vo vodárenskom sektore.

4. ČINNOSŤ INÝCH MFI A ICH SPOLUPRÁCA S EBRD

- **Európska únia (EÚ):** EÚ v rámci programu Phare do konca roka 2000 poskytla 434,8 milióna EUR a v rokoch 2000 – 2004 poskytla 106 miliónov EUR v rámci predvstupovej pomoci Slovensku. EÚ začala veľmi skoro podporovať MSP prostredníctvom technickej pomoci (bez významných pôžičiek). Finančná facilitá EÚ/EBRD pre MSP kombinuje požičiavanie peňazí s grantmi EÚ. Európska komisia oznámila 18. decembra 2003 celkový objem financií z kohézneho fondu a štrukturálnych fondov vo výške 1,611 miliardy EUR na obdobie rokov 2004 – 2006. Výška financií na roky 2007 – 2013 významne prekročí objem financií v rámci predvstupovej pomoci. Spoločná iniciatíva EÚ/EIB/EBRD Jaspers by mala prispieť k výberu vysoko kvalitných prioritných projektov spolufinancovania s EÚ.
- **Medzinárodný menový fond (MMF):** Slovenská republika vstúpila do MMF v januári 1993. Posledná zostávajúca facilitá vypršala v marci 1996. Konzultácie podľa Článku IV sa konajú v štandardnom 12-mesačnom cykle. Záverečné vyhlásenie MMF, ktoré nasledovalo po konzultáciách podľa Článku IV v decembri 2005, poukázalo na to, že vďaka správne mu riadeniu makroekonomiky a širokej škále dôležitých štrukturálnych reforiem vykonaných v posledných rokoch, Slovensko v novembri 2005 úspešne vstúpilo do mechanizmu ERM2. MMF očakáva posilnenie rastu reálneho HDP na 6,3 percenta v roku 2006 a 6,7 percenta v roku 2007 (najmä následkom zvýšenej výroby v nových automobilových závodoch) a zníženie deficitu bežného účtu. No MMF tiež poukazuje na významné výzvy v oblastiach, ako je zvládnutie inflácie a fiškálny deficit, aby krajina splnila maastrichtské kritériá pre prijatie eura.
- **Svetová banka (SB):** Svetová banka podporuje Slovenskú republiku od roku 1993. K dnešnému dňu Svetová banka poskytla Slovensku prostriedky vo výške 566,3 milióna USD na 8 operácií. Hlavné priority SB v rámci Partnerskej stratégie pre Slovensko na roky 2005 – 2007 sa týkajú (i) fiškálnej konsolidácie, (ii) realizácie štrukturálnych reforiem s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť hospodárstva a (iii) zníženia chudoby a vyššieho sociálneho zapojenia (reforma pracovného trhu, rozvoj MSP, vzdelávanie a vylepšenie základných komunálnych služieb a komunálnej infraštruktúry). V súčasnosti prebieha sedem projektov, ktoré poskytujú technickú podporu a financie určené na modernizáciu zdravotníctva, posilnenie kapacity krajiny efektívne využívať verejné financie, reformu dôchodkového systému a zlepšenie sociálnej ochrany, vybudovanie správnych makroekonomických postupov v rámci hospodárstva a na projekt ochrany pastvín podporovaný GEF.
- **Medzinárodná finančná spoločnosť (IFC):** Do roku 2002, kedy IFC zatvorila svoj úrad, financovala štyri projekty vrátane predprivatizačného majetkového podielu vo VÚB spolu s EBRD. IFC znova otvorila svoj úrad v roku 2003, najmä aby otvorila úverový rámec a program zdieľania rizika pre miestne banky v oblasti regionálnej energetickej účinnosti.
- **Európska investičná banka (EIB):** Od roku 1990 EIB poskytla 37 úverov, vrátane globálnych úverov na financovanie projektov menšieho rozsahu. K 31. decembru 2005 bol celkový objem poskytnutých prostriedkov 1,961 miliardy EUR. Pre EIB sú dôležitými

sektormi doprava (526 miliónov EUR), telekomunikácie (280 miliónov EUR), energetika (236 miliónov EUR) a priemysel (414 miliónov EUR). Globálne úvery na projekty menšieho rozsahu v objeme 447 miliónov EUR boli poskytnuté deviatim bankám. Okrem toho EIB priamo financovala dva menšie projekty komunálnej infraštruktúry (42 miliónov EUR).

PRÍLOHA 1: PROSTRIEDKY VYČLENENÉ NA PROJEKTY ZA JEDNOTLIVÉ ROKY
(v miliónoch EUR k 31. decembru 2005)

Rok	IČ proj.	Názov projektu	Regionálny/Priamy	Spolu	EBRD	Zadĺženie	Vlastný kapitál	Štádium
1992	346	Czech & Slovak Investment Corp	Regionálny	7,0	3,6	0,0	3,6	Poskytované
1992	171	Eurotel Bratislava, spol. s.r.o.	Priamy	32,1	6,8	6,8	0,0	Ukončený
1992		2		39,2	10,4	6,8	3,6	
1993	139	Projekt Slovak Telecom	Priamy	272,0	44,0	44,0	0,0	Ukončený
1993	648	Medzinárodný cestný koridor	Priamy	41,6	15,0	15,0	0,0	Splácané
1993	44	Renaissance Fund	Regionálny	3,3	0,9	0,0	0,9	Splácané
1993	43	Slovenská poľnohospodárska banka	Priamy	3,6	3,6	0,0	3,6	Ukončený
1993	25178	Unibanka (majetková účasť)	Priamy	2,4	2,4	0,0	2,4	Poskytované
1993		5		322,9	65,8	59,0	6,9	
1994	684	Slovaca	Priamy	14,8	7,7	7,7	0,0	Ukončený
1994	638	ZSNP tranža A	Priamy	32,8	32,8	32,8	0,0	Ukončený
1994	1309	Advent Private Equity Fund – Central Europe LP	Regionálny	5,5	1,5	0,0	1,5	Splácané
1994	2177	Slovalco – ZSNP tranža B & C	Priamy	389,9	104,8	93,0	11,8	Splácané
1994	1061	Slovnaft, a.s.	Priamy	36,7	16,9	16,9	0,0	Ukončený
1994		5		479,7	163,7	150,4	13,3	
1995	2148	MBA Loan Project (záruka)	Regionálny	0,7	0,4	0,4	0,0	Splácané
1995	1650	Úverový rámec pre Tatra banku	Priamy	15,3	15,3	15,3	0,0	Ukončený
1995	2161	Slovnaft, a.s. – vlastný kapitál	Priamy	447,4	44,2	0,0	44,2	Ukončený
1995	2551	Slovenská poľnohospodárska banka ("SPB")	Priamy	10,0	1,4	0,0	1,4	Ukončený
1995	3032	SPB Spolufinancovaná facilitá – Miva	Priamy	1,8	0,5	0,5	0,0	Ukončený
1995	2559	Úverový rámec pre Istrobanku	Priamy	5,8	5,8	5,8	0,0	Ukončený
1995		6		481,1	67,7	22,1	45,6	
1996	3677	Pol'nobanka (predtým Slovenská poľnohospodárska banka)	Priamy	15,0	2,3	0,0	2,3	Ukončený
1996	3594	Dalkia Termotech	Priamy	11,0	2,0	1,5	0,5	Splácané
1996	3620	FGG MPF pre komunálne služby: Heatco, projekt okresného vykurovania	Priamy	10,6	3,1	3,1	0,0	Ukončený
1996	3300	Tatra banka podriadený úver	Priamy	12,8	12,8	12,8	0,0	Ukončený
1996	2407	PBK Úverová facilitá na všeobecné účely a energetickú účinnosť	Priamy	15,6	11,8	11,8	0,0	Ukončený
1996	3851	SPB Spolufinancovaná facilitá – Minerálne vody	Priamy	1,7	0,8	0,8	0,0	Ukončený

1996			6		66,6	32,9	30,1	2,8	
1997	4503	PPF – slovenský – Mopedy	Priamy	14,3	1,0	0,0	1,0	Ukončený	
1997	3626	CGE MPF – Banská Bystrica Projekt odpadového hospodárstva	Priamy	2,6	1,0	1,0	0,0	Splácané	
1997	4390	SPB Spolufinancovaná facilitá – Topoľčiansky	Priamy	2,0	1,0	1,0	0,0	Ukončený	
1997	3491	DBG Osteuropa Holding GmbH	Regionálny	7,1	2,6	0,0	2,6	Splácané	
1997	4900	PPF – slovenský – Liptovská Mliekareň, a.s.	Priamy	1,6	1,5	0,0	1,5	Ukončený	
1997	3813	Prvá Komunálna Banka, a.s. (úverový rámec)	Priamy	10,2	10,2	10,2	0,0	Ukončený	
1997	4607	Advent Central & Eastern Europe II – Regionálny fond	Regionálny	6,7	2,3	0,0	2,3	Splácané	
1997	5002	PPF – slovenský – Hydina ZK, a.s.	Priamy	4,0	2,7	0,0	2,7	Splácané	
1997			8		48,4	22,4	12,2	10,1	
1998	4465	PBK Investície spojené s majetkovou účasťou	Priamy	3,5	3,5	0,0	3,5	Ukončený	
1998	26939	PBK Odpis majetku	Priamy	0,3	0,3	0,0	0,3	Ukončený	
1998	4681	L&G ESCO Slovakia	Priamy	6,1	2,0	1,6	0,4	Ukončený	
1998	5024	Innova/98 LP	Regionálny	2,0	0,4	0,0	0,4	Splácané	
1998	2460	Bučina Zvolen, a.s.	Priamy	7,3	7,3	7,3	0,0	Ukončený	
1998	5600	Slovenský program na odber obilia - Poľnobanka	Priamy	15,4	3,1	3,1	0,0	Ukončený	
1998	6071	PPF – slovenský – Nábytok Bodnár	Priamy	1,5	1,0	0,4	0,7	Ukončený	
1998	6074	PPF – slovenský – Hydina Prešov	Priamy	4,7	3,1	0,0	3,1	Splácané	
1998	6176	MBA Loan Project II (záruka)	Regionálny	0,2	0,1	0,1	0,0	Vyčlenené	
1998			9		40,8	20,8	12,6	8,3	
Rok	IČ proj.	Názov projektu	Regionálny/Priamy	Spolu	EBRD	Zadĺženie	Vlastný kapitál	Štádium	
1999	6237	PPF – slovenský – OFZ Profily, a.s.	Priamy	4,0	4,0	0,0	4,0	Splácané	
1999	4442	Info. and Comm. Tech & Industrial Electronic Fund Ltd.	Regionálny	8,6	1,9	0,0	1,9	Poskytované	
1999	5049	Fond AIG New Europe	Regionálny	41,4	7,1	0,0	7,1	Splácané	
1999	6374	Slovenský program na odber obilia – Poľnobanka (1999/00)	Priamy	14,5	4,2	4,2	0,0	Ukončený	
1999	9002	PPF – slovenský – Rádio D-Express	Priamy	3,5	3,5	0,0	3,5	Ukončený	
1999	6326	Polus Center	Priamy	83,7	23,0	23,0	0,0	Ukončený	
1999	7693	SPP Emisia dlhopisov	Priamy	149,8	29,8	29,8	0,0	Ukončený	
1999	9144	Facilita regionálneho/súkromného fondu spojeného s majetkovou účasťou – Trigranit	Regionálny	19,2	3,4	0,0	3,4	Ukončený	
1999	5058	Central & Eastern Europe Power Fund	Regionálny	3,3	0,9	0,0	0,9	Splácané	
1999	5422	Fond na energetickú účinnosť a zníženie emisií	Regionálny	10,7	3,0	0,0	3,0	Poskytované	
1999			10		338,7	80,8	57,1	23,8	

2000	13304	PPF – slovenský – Topos Tovarníky	Priamy	2,5	2,5	0,0	2,5	Poskytované
2000	9620	EÚ/EBRD Fáza I – GIMV český a slovenský fond pre MSP	Regionálny	7,5	1,5	0,0	1,5	Poskytované
2000	13828	TBIH Financial Services Group N. V. (úver a majetková účasť)	Regionálny	5,4	3,0	0,4	2,6	Ukončený
2000		3		15,4	7,0	0,4	6,6	
2001	14807	Všeobecná úverová banka predprivatizácia (dlh a majetková účasť)	Priamy	24,7	23,5	0,0	23,5	Ukončený
2001	13120	EÚ/EBRD Fáza I – Euroventures Danube BV	Regionálny	0,4	0,1	0,0	0,1	Poskytované
2001	7587	Expanzia Slovalco – majetková účasť	Priamy	64,7	55,9	55,9	0,0	Poskytované
2001	18490	Expanzia Slovalco – úver	Priamy	64,4	18,1	18,1	0,0	Ukončený
2001	16908	Unibanka (majetková účasť)	Priamy	10,1	10,1	0,0	10,1	Poskytované
2001	19234	EÚ/EBRD Fáza I – VÚB	Priamy	20,0	20,0	20,0	0,0	Splácané
2001	15213	Orange Slovensko, a.s.	Priamy	204,6	23,5	0,0	23,5	Ukončený
2001	18190	SLSP (portage equity)	Priamy	425,0	97,5	97,5	0,0	Ukončený
2001	13199	Raiffeisen Fond pre rozširovanie EÚ	Regionálny	1,8	0,9	0,0	0,9	Splácané
2001	25820	PPF – slovenský – Eduard Rada	Priamy	5,0	3,5	0,0	3,5	Poskytované
2001	17767	Regional Europolis Portfolio	Regionálny	75,0	26,3	10,9	15,3	Splácané
2001	10653	Aquachemia	Priamy	14,1	8,1	8,1	0,0	Ukončený
2001		12		909,8	287,4	210,5	76,9	
2002	8902	Accession Mezzanine Capital LP	Regionálny	8,3	3,9	0,0	3,9	Splácané
2002	14644	Slovenské Elektrárne – Sektorová reštrukturalizačná pôžička	Priamy	114,7	88,0	88,0	0,0	Ukončený
2002	29935	Navýšenie kapitálu UniBanky 2002	Priamy	19,4	3,6	0,0	3,6	Poskytované
2002	27587	Heitman Central Europe Property Partners Fund II	Regionálny	7,6	2,3	0,0	2,3	Splácané
2002	24838	Value Growth Fund	Priamy	17,1	8,0	0,0	8,0	Poskytované
2002	29892	EÚ/EBRD Fáza II – CAC Leasing Slovakia	Priamy	15,0	15,0	15,0	0,0	Poskytované
2002		6		182,1	120,8	103,0	17,8	
2003	29308	EÚ/EBRD predĺženie 3 – Tatra Leasing (RZB)	Priamy	5,0	5,0	5,0	0,0	Poskytované
2003	32253	PPF – slovenský – SkyEurope Holding	Priamy	7,2	2,7	0,0	2,7	Poskytované
2003	32349	EÚ/EBRD predĺženie 3 – VUB II	Priamy	20,0	20,0	20,0	0,0	Splácané
2003	29124	ORCO APARTHOTELS	Regionálny	16,8	2,2	0,5	1,7	Poskytované
2003	23930	Projekt Bridge	Priamy	49,2	49,2	0,0	49,2	Poskytované
2003	35084	Bučina ddd	Priamy	8,0	8,0	8,0	0,0	Splácané
2003	26969	Privatizácia distribútora elektriny ZSE	Priamy	324,5	60,5	60,5	0,0	Poskytované
2003		7		430,7	147,6	94,0	53,6	
2004	29307	EÚ/EBRD predĺženie 3 – Ľudová banka	Priamy	10,0	10,0	10,0	0,0	Poskytované

2004	34551	Polish Enterprise Fund V	Regionálny	1,9	1,9	0,0	1,9	Splácané
2004	35037	II. reštrukturalizačná pôžička pre Slovenské elektrárne	Priamy	350,0	30,0	30,0	0,0	Poskytované
2004	32904	EÚ/EBRD predĺženie 3 – VB Leasing Slovakia	Priamy	10,0	10,0	10,0	0,0	Poskytované
2004	33187	TriGranit III	Regionálny	34,1	7,5	0,0	7,5	Splácané
2004	34722	EÚ/EBRD predĺženie 3 – Unibanka	Priamy	8,0	8,0	8,0	0,0	Poskytované
2004	34563	Advent Central & Eastern Europe Successor Fund	Regionálny	33,0	5,0	0,0	5,0	Poskytované
2004	33058	Raiffeisen International	Regionálny	4,0	2,0	0,0	2,0	Splácané
2004	35257	EÚ/EBRD MFF (zdieľanie rizika) – Dexia Slovensko MFF	Priamy	32,5	8,0	8,0	0,0	Vyčlenené
Rok	IČ proj.	Názov projektu	Regionálny/Priamy	Spolu	EBRD	Zadĺženie	Vlastný kapitál	Štádium
2004	35120	Europolis II	Regionálna	18,0	4,5	3,3	1,2	Poskytované
2004	35159	EÚ/EBRD predĺženie 5 – CAC Leasing II	Priama	10,0	10,0	10,0	0,0	Poskytované
2004	34930	EÚ/EBRD predĺženie 5 – OTP Banka Slovensko	Priama	10,0	10,0	10,0	0,0	Poskytované
2004		12		521,6	106,9	89,3	17,6	
2005	36167	Emerging Europe Convergence Fund II	Regionálna	3,6	3,6	0,0	3,6	Splácané
2005	36262	EÚ/EBRD predĺženie 5 Vidiek – UniBanka	Priama	5,0	5,0	5,0	0,0	Vyčlenené
2005	35813	Istrobanka rámec pre SME	Priama	10,0	10,0	10,0	0,0	Vyčlenené
2005	32251	Kronospan Slovakia facilita MDF	Priama	95,5	14,5	14,5	0,0	Vyčlenené
2005	36260	Connex Equity Investment	Regionálna	49,5	17,8	0,0	17,8	Poskytované
2005	35987	Argus Capital Partners II	Regionálna	0,6	0,6	0,0	0,6	Vyčlenené
2005	36617	SG AM Eastern Europe L. P.	Regionálna	3,3	3,3	0,0	3,3	Vyčlenené
2005		7		167,5	54,8	29,5	25,3	
	SLOVENSKÁ REPUBLIKA SPOLU	97		4,050	1,188,9	876,9	312,0	

PRÍLOHA 2: ČISTÉ KUMULOVANÉ HODNOTY PRIEMYSLU PODĽA ODVETVÍ

Sektor v priemysle – odvetvie (SIC)	Skupina v odvetví (SIC)	Počet projektov	Celková hodnota projektu	Financie EBRD	Zadĺženie	Vlastný kapitál	Percentuálny podiel príspevkov
Energetika	Energetická účinnosť	1,8	38	10	6	4	1 %
	Prírodné zdroje	4,0	649	99	54	44	8 %
	Energetika	3,2	792	179	179	1	15 %
<i>Energetika – medzisúčet</i>		9,0	1,479	288	239	49	24 %
Finančné inštitúcie	Vlastný kapitál bánk	9,0	518	150	97	53	13 %
	Bankové úverovanie	5,8	149	149	149	0	13 %
	Fondy spojené s majetkovou účasťou	3,5	199	73	0	72	6 %
	Nebankové finančné inštitúcie	1,4	95	82	30	52	7 %
<i>Finančné inštitúcie – medzisúčet</i>		19,7	960	454	278	177	38 %
Všeobecný priemysel	Všeobecný priemysel	7,0	677	250	238	12	21 %
<i>Všeobecný priemysel – medzisúčet</i>		7,0	677	250	238	12	21 %
Infraštruktúra	Komunálna a environmentálna infraštruktúra	0,3	85	27	9	18	2 %
	Doprava	1,0	42	15	15	0	1 %
<i>Infraštruktúra – medzisúčet</i>		1,3	126	42	24	18	4 %
Špecializované odvetvia	Poľnohospodárske podniky	1,8	35	10	10	0	1 %
	Nehnuteľnosti a cestovný ruch	1,8	254	69	38	31	6 %
	Telekomunikácie, informatika a médiá	3,1	517	76	51	25	6 %

Špecializované odvetvia – medzisúččet	6,8	807	155	98	57	13 %
SLOVENSKÁ REPUBLIKA SPOLU	43,8	4,050	1,189	877	312	100 %

PRÍLOHA 3: PROJEKTY V PRÍPRAVE

Fáza	Posudok konceptu	Posudok štruktúry	Finálny posudok	Schválenie radou	Celkovo v príprave	Počet operácií
SLOVENSKÁ REPUBLIKA	102,1	0,0	0,0	2,1	104,2	2,3
ZADLŽENIE	80,0	0,0	0,0	0,0	80,0	1,0
VLASTNÝ KAPITÁL	22,1	0,0	0,0	2,1	24,2	1,3
SÚKROMNÝ	102,1	0,0	0,0	2,1	104,2	2,3
ŠTÁTNY	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Štátom nezaručený	102,1	0,0	0,0	2,1	104,2	2,3
Štátom zaručený	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energetická účinnosť	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prírodné zdroje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energetika	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energetika	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fondy spojené s majetkovou účasťou	2,1	0,0	0,0	2,1	4,2	0,3
Vlastný kapitál bánk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bankové úverovanie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nebankové finančné inštitúcie	0,0					
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finančné inštitúcie	2,1	0,0	0,0	2,1	4,2	0,3
Všeobecný priemysel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Všeobecný priemysel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Komunálna a environmentálna	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

infraštruktúra						
Doprava	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	2,0
Infraštruktúra	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	2,0
Poľnohospodárske podniky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nehnuteľnosti a cestovný ruch	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IT, telekomunikácie a médiá	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Špecializované odvetvia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRÍLOHA 4: VYBRANÉ EKONOMICKÉ UKAZOVATELE

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
						Projekcia	odhadov
Produkcia a výdavky ¹			<i>(Reálna percentuálna zmena)</i>				
HDP	2.0	3.2	4.1	4.2	5.4	6.1	6.1
Spotreba súkromného sektora	na	5.2	5.2	0.2	4.2	7.0	na
Spotreba verejného sektora	na	5.2	5.2	3.9	2.0	0.5	na
Hrubé fixné investície	na	12.9	0.3	-2.3	5.0	13.8	na
Export tovarov a služieb	na	6.8	4.7	15.9	7.9	13.5	na
Import tovarov a služieb	na	13.5	4.6	7.6	8.8	15.5	na
Hrubá produkcia priemyslu	8.3	7.0	6.3	5.1	4.0	3.9	na
Hrubá produkcia poľnohospodárstva	3.2	-4.0	10.9	4.4	1.2	na	na
Zamestnanosť			<i>(Percentuálna zmena)</i>				
Pracovná sila (ku koncu roka)	1.3	1.4	-0.5	0.1	0.8	0.1	na
Zamestnanosť (ku koncu roka)	0.2	0.8	0.5	0.9	1.3	2.5	na
Nezamestnanosť (ku koncu roka)	18.0	19.2	<i>(Ako percento pracovnej sily)</i> 18.5		17.5	18.1	16.2
Ceny a mzdy			<i>(Percentuálna zmena)</i>				
Spotrebiteľské ceny (ročný priemer)	12.0	7.3	3.3	8.5	7.5	2.7	4.9
Spotrebiteľské ceny (ku koncu roka)	8.4	6.5	3.4	9.3	5.9	3.7	5.6
Výrobné ceny (ročný priemer)	9.8	6.6	2.1	8.3	2.6	5.3	na
Výrobné ceny (ku koncu roka)	9.1	3.4	2.3	8.7	5.9	5.2	na
Priemerný hrubý mesačný zisk v hospodárstve (ročný priemer)	6.5	8.2	9.3	6.3	10.2	9.2	na
Vládný sektor ²			<i>(Ako percento z HDP)</i>				
Bilancia verejnej správy	-12.3	-6.0	-1.1	-3.7	-3.0	-2.9	-3.5
Výdavky verejnej správy	63.1	43.8	43.3	39.4	38.9	36.8	na
Zadĺženie verejnej správy	49.9	48.7	43.3	42.7	41.6	34.5	na
Menový sektor ⁴			<i>(Percentuálna zmena)</i>				
Peniaze v širšom zmysle (M2, ku koncu roka)	15.4	11.9	3.4	-4.9	9.5	7.4	na
Domáce úvery (ku koncu roka)	9.1	13.3	-12.7	9.3	6.9	12.0	na
Peniaze v širšom zmysle (M2, ku koncu roka)	64.6	66.6	<i>(Ako percento z HDP)</i> 63.2		55.1	54.0	53.4
Úroková miera a výmenný kurz			<i>(V percentách per annum, ku koncu roka)</i>				
Úroková miera pri refinancovaní	8.0	7.8	6.5	6.0	4.0	3.0	na
3-mesačná BRIBOR	7.9	7.8	6.0	6.0	3.7	3.1	na
Úroková miera na vklady	5.6	4.8	3.5	3.0	2.0	1.4	na
Úroková miera na pôžičky	10.1	9.8	8.8	7.7	6.4	5.9	na
Výmenný kurz (ku koncu roka)	48.6	48.2	<i>(Korún za americký dolár)</i> 41.1		33.6	29.1	31.9
Výmenný kurz (ročný priemer)	46.2	48.4	45.3	36.8	32.3	31.0	na
Vonkajší sektor			<i>(V miliónoch USD)</i>				
Bežný účet	-702	-1,746	-1,924	-276	-1,507	-4,090	-1,750
Obchodná bilancia	-904	-2,125	-2,117	-637	-1,536	-2,450	-2,000
Export tovaru	11,872	12,645	14,382	21,843	27,621	32,026	38,000
Import tovaru	12,777	14,770	16,499	22,480	29,157	34,476	40,000
Priame zahraničné investície, čisté	1,897	1,520	4,130	737	1,403	1,951	2,000
Hrubé rezervy, okrem zláta (ku koncu roka)	4,022	4,141	8,809	11,678	14,419	14,901	na
Objem zahraničného zadĺženia	10,804	11,269	13,188	18,090	23,764	26,898	na
Hrubé rezervy, okrem zláta (ku koncu roka)	3.3	3.0	<i>(V mesiacoch importov tovarov a služieb)</i> 5.6		5.5	5.3	4.6
Splatná dlhová služba	17.4	19.5	<i>(V percentách exportov tovarov a služieb)</i> 11.7		11.6	2.9	3.4
Štatistické položky			<i>(Denominácie podľa označenia)</i>				
Obyvateľstvo (ku koncu roka, v miliónoch)	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	na
HDP (v miliárdach korún)	941	1,021	1,111	1,213	1,355	1,472	1,639
HDP na obyvateľa (v USD)	3,771	3,910	4,559	6,131	7,811	8,823	na
Podiel priemyslu na HDP (v percentách)	25.5	25.2	23.5	24.3	24.5	23.9	na
Podiel poľnohospodárstva na HDP (v percentách)	4.2	4.5	4.0	3.6	3.6	3.5	na
Bežný účet /HDP (v percentách)	-3.4	-8.3	-7.8	-0.8	-3.6	-8.6	-3.3
Zahraničné zadĺženie – rezervy (v miliónoch USD)	6,782	7,128	4,379	6,412	9,345	11,997	na
Zahraničné zadĺženie /HDP (v percentách)	53.0	53.4	53.8	54.9	56.6	56.7	na
Zahraničné zadĺženie /export tovaru a služieb (v percentách)	76.5	74.5	76.8	72.0	75.8	73.8	na

PRÍLOHA 5: STRUČNÝ PREHĽAD ZHODNOTENIA VÝZIEV PRECHODU K TRHOVÉMU HOSPODÁRSTVU

SLOVENSKÁ REPUBLIKA	Úroveň štruktúry	Úroveň inštitúcií	Úroveň riadenia	Poznámky
Poľnohospodárske podniky	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	Trh s pozemkami je slabý. Poľnohospodári musia zlepšiť efektívnosť a štandardy svojej práce. Potrebné je tiež zlepšiť distribúciu a spätnú sledovateľnosť pôvodu plodín. Zvyšuje sa objem úverov poskytovaných tomuto sektoru. Systém požičiavanie proti potvrdeniu o uskladnení a dodávateľské úverové schémy sú rozvinuté.
Bankový sektor	<i>Zanedbateľná</i>	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	Základný regulačný rámec funguje. Dohľad nad finančným sektorom sa má zjednotiť v roku 2006. Tento sektor bol plne sprivatizovaný, pričom takmer 90 percent majetku je v rukách zahraničných investorov. Úroveň domácich úverov súkromnému sektoru (ako percento HDP) je nízka.
Energetická účinnosť	<i>Nízka</i>	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	Pripravuje sa nový zákon o energetickej účinnosti, no trh na úsporu energie sa už buduje. Sadzby za energie sa zvýšili tak, aby odzrkadľovali náklady. SR ratifikovala Kjótsky protokol a je súčasťou systému EÚ OEK.
Všeobecný priemysel	<i>Zanedbateľná</i>	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	V podnikateľskom prostredí došlo nedávno k zlepšeniu, no v tejto oblasti je potrebné dôsledne presadzovať pravidlá a predpisy, a znížiť korupciu. Reštrukturalizácia niektorých veľkých bývalých štátnych podnikov ešte nie je

				ukončená.
MEI	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	Miestna infraštruktúra bola decentralizovaná. Reformy najviac pokročili v oblasti okresných teplárenských spoločností. Zaostáva reforma vodárenského sektora, hoci vytvorenie regionálnych vodárenských spoločností by malo zvýšiť efektívnosť sektora a otvoriť cestu kapitálu a účasti súkromného sektora.
MMSP	<i>Nízka</i>	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	Nový zákon o obchodnom registri značne skrátil, zoštandardizoval a zjednodušil postupy registrácie firmy. Existuje súkromná úverová inštitúcia. Legislatíva týkajúca sa konkurzov a záruk významne podporuje požičiavanie peňazí MMSP. Náklady na registráciu záruky sú štyrikrát vyššie než v krajinách OECD.
Prírodné zdroje	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	Maďarský MOL vlastní 98,5 percenta Slovnaftu, dominantná plynárenská spoločnosť SPP je z 51 percent v rukách štátu a 49 percent vlastní konzorcium Gaz de France a Ruhrgas, ktoré majú aj riadiace práva. Štát vlastní i niekoľko menších baní, no tie sa majú zatvoriť. Trhové inštitúcie a politika sú silné.
NBFI	<i>Zanedbateľná</i>	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	Legislatíva týkajúca sa trhov s cennými papiermi a poistením a ich regulácia takmer plne spĺňajú štandardy IOSCO / IAIS, no je potrebné zvýšiť reguláciu. V porovnaní s inými krajinami SEP je úroveň kapitalizácie trhu cenných papierov nízka. Prienik poisťovní na Slovensku je porovnateľný s prienikom v Maďarsku a Poľsku a najväčšia poisťovňa bola sprivatizovaná a odpredaná strategickému zahraničnému investorovi. Existujú dobrovoľné dôchodkové fondy v súkromnej správe a povinné fondy v súkromnej správe. Lízing a spotrebiteľské finančné trhy prekvitajú.
Energetika	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	<i>Stredná</i>	Sektor energetiky bol na Slovensku úspešne

				právne oddelený (unbundling), takže existujú nezávislé spoločnosti na prenos, distribúciu a výrobu elektriny. Štyridsaťdeväť percent v troch regionálnych distribučných spoločnostiach bolo odpredaných súkromnému sektoru. Predaj štátnej spoločnosti na výrobu elektriny by mal byť ukončený v polovici roka 2005. Existuje nezávislý úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý zaviedol komplexné reformy, vrátane zvýšenia sadzieb a vyváženia.
Súkromné fondy spojené s majetkovou účasťou	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	Rozvoj súkromných fondov spojených s majetkovou účasťou sa tu začal neskôr ako v susedných krajinách a Slovenská republika naďalej zaostáva za Poľskom, Maďarskom a Českou republikou. Okrem peňazí z domácich vládnych agentúr využívajú miestne finančné skupiny na nákup spoločností aj svoje peniaze.
Nehnuteľnosti a cestovný ruch	<i>Stredná</i>	<i>Nízka</i>	<i>Zanedbateľná</i>	S pozemkami sa dá plne obchodovať, okrem predaja cudzincom. Sektor nehnuteľností sa rozvíja rýchlo, vrátane nových druhov nehnuteľností a finančných nástrojov. V tomto sektore dochádza k určitému zasahovaniu zo strany vlády.
Telekomunikácie	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	<i>Nízka</i>	Dominantný operátor pevných liniek bol sprivatizovaný. Existuje nezávislý regulačný úrad, no v niektorých oblastiach krajina ešte zaostáva. Treba ešte dokončiť vyváženie sadzieb.
Doprava	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	<i>Stredná</i>	V železničiach sa oddelilo prevádzkovanie od určovania politik a hlavné železničné podniky boli právne rozčlenené (tzv. unbundling). Existuje úrad pre reguláciu železníc, no nespĺňa všetky podmienky smerníc EÚ. Poplatky za používanie ciest pokrývajú len malú časť nákladov. V súčasnosti sa zakladá spoločnosť na výstavbu diaľnic.

PRÍLOHA 6: UKAZOVATELE ŠTRUKTURÁLNYCH ZMIEN V REGIÓNE EÚ-8

	ČR	Estónsko	Maďarsko	Lotyšsko	Litva	Poľsko	SR	Slovinsko
Podnikanie (2005)								
Výnosy z privatizácie (kumulované, ako percento z HDP)	24.3	na	34.2	5.4	13.7	13.9	28.3	4.7
Podiel súkromného sektora na HDP (v percentách)	80.0	80.0	80.0	70.0	75.0	75.0	80.0	65.0
Podiel súkromného sektora na zamestnanosti (v percentách)	70.0	na	79.4	na	na	71.0	75.0	na
Rozpočtové dotácie a súčasné transfery (ako percento z HDP) ¹	9.1	na	2.3	4.7	0.3	na	1.4	1.4
Podiel priemyslu na celkovej zamestnanosti (v percentách)	30.1	na	32.4	na	na	21.2	29.3	na
Zmena v produktivite práce v priemysle (v percentách)	8.2	na	6.8	na	na	7.8	10.2	6.5
Investície/HDP (v percentách)	26.4	31.8	20.3	na	25.0	20.2	28.4	na
<i>Index EBRD malej privatizácie</i>	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3
<i>Index EBRD veľkej privatizácie</i>	4.0	4.0	4.0	3.7	4.0	3.3	4.0	3.0
<i>Index EBRD reformy podnikania</i>	3.3	3.7	3.7	3.0	3.0	3.7	3.7	3.0
Trhy a obchod (2005)								
Podiel regulovaných cien v CPI (v percentách)	10.9	26.7	17.0	14.3	na	1.2	21.9	16.7
Počet položiek tovarov s regulovanými cenami v koši EBRD-15	1.0	3.0	2.0	2.0	1.0	0.0	2.0	1.0
Podiel obchodu s netranzitnými krajinami (v percentách)	na	na	80.2	na	na	75.9	64.0	na
Podiel obchodu z HDP (v percentách)	123.9	131.2	115.2	89.6	94.2	65.0	134.9	113.8
Výnosy z taríf (ako percento importu)	0.2	na	0.1	0.3	0.5	0.4	0.1	na
<i>Index EBRD liberalizácie cien</i>	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.0
<i>Index EBRD liberalizácie výmenných kurzov a obchodu</i>	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3
<i>Index EBRD politiky hospodárskej súťaže</i>	3.0	2.7	3.0	2.7	3.0	3.0	3.0	2.7
Finančný sektor (2004)								
Počet bánk (v zahraničnom vlastníctve)	35 (26)	9 (6)	38 (27)	23 (9)	12 (6)	57 (44)	21 (16)	22 (7)
Podiel aktív štátnych bánk (v percentách)	2.9	0.0	6.6	4.0	0.0	19.4	1.3	12.6
Podiel aktív bánk v zahraničnom vlastníctve (v percentách)	84.9	98.0	63.0	48.6	90.8	71.4	96.7	20.1
Nefunkčné úvery (ako percento všetkých úverov)	4.1	0.3	3.7	1.1	2.4	17.5	9.6	7.5
Domáce úvery súkromnému sektoru (ako percento z HDP)	27.1	43.3	46.0	49.9	25.1	22.5	25.8	48.3
Domáce úvery domácnostiam (ako percento z HDP)	11.3	20.4	13.1	18.0	7.2	11.2	8.8	12.3
Z toho hypotekárne úvery (ako percento z HDP)	6.0	16.4	9.5	12.2	5.6	4.0	2.9	2.8
Kapitalizácia trhu cenných papierov (ako percento z HDP)	25.7	50.3	25.5	11.7	26.4	24.9	9.5	27.5
Objem obchodovaných cenných papierov (ako percento kapitalizácie trhu)	64.3	14.7	51.0	7.0	0.0	27.5	16.8	13.2
Emisia eurodlhopisov (ako percento z HDP)	2.8	8.4	4.2	0.0	5.0	1.8	2.9	0.7
<i>Index EBRD reformy bankového sektora</i>	3.7	4.0	4.0	3.7	3.3	3.3	3.7	3.3
<i>Index EBRD reformy NBFÍ</i>	3.3	3.3	3.7	3.0	3.0	3.7	2.7	2.7
Infraštruktúra (2004)								
Miera prieniku pevných línií (mobilných) na 100 obyvateľov	33.7 (105.3)	34.0 (96.0)	36.4 (88.8)	27.6 (67.2)	23.8 (99.3)	31.9 (59.9)	23.1 (79.1)	40.9 (94.1)
Miera prieniku internetového pripojenia (na 10 000 obyvateľov)	376.1	486.3	492.1	258.7	274.3	233.5	226.3	269.7
Produktivita práce na železničniciach (1989=100)	72.4	294.4	145.1	125.9	71.0	103.3	61.5	163.2
Sadzbý za elektrinu pre domácnosti, ÚSc/kWh	10.3	8.1	13.5	8.2	9.7	9.9	13.7	12.9
Priemerná miera výberu, elektrina (v percentách)	100.0	na	98.6	na	97.0	na	na	na
HDP na jednotku elektrickej spotreby (PPP v USD na kgoe) (2003)	na	3.7	5.6	5.1	4.2	4.6	3.8	5.3
<i>Index EBRD reformy infraštruktúry</i>	3.3	3.3	3.7	3.0	2.7	3.3	3.0	3.0
<i>Elektrická energia</i>	3.3	3.0	4.0	3.3	3.3	3.3	4.0	3.0
<i>Železnice</i>	3.0	4.3	3.3	3.3	2.3	4.0	2.7	3.0
<i>Cestné komunikácie</i>	2.3	2.3	3.3	2.3	2.3	3.0	2.3	3.0
<i>Telekomunikácie</i>	4.0	4.0	4.0	3.0	3.3	4.0	3.3	3.0
<i>Vodohospodárstvo a odpadové hospodárstvo</i>	4.0	4.0	4.0	3.3	3.3	3.3	2.7	3.3

¹ Dotácie podnikom a finančným inštitúciám, vrátane Českej konsolidačnej agentúry.

PRÍLOHA 7: ZHODNOTENIE POLITICKEJ A SOCIÁLNEJ SITUÁCIE

Politická situácia

Pozadie. Slovenská republika vznikla 1. januára 1993 po rozpade Československej federatívnej republiky a dnes má v zahraničí dobrú reputáciu ako jeden z reformných lídrov v celom tranzitnom regióne. No nebolo to tak vždy. Len pred desiatimi rokmi mali upadajúce politické pomery, zavinené čoraz autoritatívnejším Vladimírom Mečiarom, ktorý bol pri moci na začiatku a v polovici 90. rokov, za následok, že Európska únia a USA krajinu opakovane kritizovali. V júli 1997 Európska komisia a NATO oznámili svoj zámer nepozvať Slovenskú republiku do uvedených organizácií v nasledujúcom kole rozširovania. Rozhodnutie Európskej komisie bolo potvrdené na summite EÚ v Luxemburgu v decembri 1997. Slovenská republika bola jedinou kandidátskou krajinou, ktorá bola vylúčená zo začatia prístupových rokovaní výlučne na základe nesplnenia politických kritérií EÚ.

V parlamentných voľbách v septembri 1998 vyšlo Mečiarove Hnutie za demokratické Slovensko z volieb ako strana s najväčším počtom hlasov, no počet jej voličov sa podstatne znížil. Predseda parlamentu Mečiara vyzval, aby vytvoril vládu, no Mečiarovi sa to nepodarilo, pretože žiadna z ostatných parlamentných strán, okrem pravicovej SNS, nebola ochotná vstúpiť do vlády vedenej HZDS. Nakoniec, po mesačnom rokovaní vznikla široko poňatá koaličná vláda, ktorá mala trojpäťtinovú parlamentnú väčšinu a na ktorej čele stál Mikuláš Dzurinda ako premiér a šéf Slovenskej demokratickej koalície. Dzurindov mandát v rokoch 1998 – 2002 bol poznačený politickým napätím v koalícii, spôsobeným ideologickými rozpormi ohľadom rýchlosti a rozsahu reforiem. No Dzurindovi sa podarilo udržať heterogénnu vládu pohromade a vykonávať svoje trhovo orientované reformy.

Dzurindove víťazstvo v parlamentných voľbách v septembri 2002 bolo veľkým prekvapením. V týchto voľbách získali štyri stredopravicové strany väčšinový počet kresiel, t. j. 78 zo 150, a urýchlene vytvorili vládu. Dzurinda sa znova stal premiérom, tento raz vlády zloženej z troch strán z predchádzajúcej koalície – z Dzurindovej (zreorganizovanej a rozšírenej) Slovenskej demokratickej a kresťanskej únie (SDKÚ), sociálneho a konzervatívneho Kresťanskodemokratického hnutia (KDH), Strany maďarskej koalície (SMK), podporovanej 560 000 občanmi maďarskej menšiny – a novovytvorenej neoliberálnej Aliancie nového občana (ANO). Nová vláda SR, ktorá v mnohých ohľadoch nadväzovala na predchádzajúcu vládu, dostala len niekoľko týždňov po vstupe do úradu od NATO formálnu pozvánku na začatie rokovaní o členstve na Pražskom summite v novembri 2002. Na Kodanskom summite EÚ v decembri 2002 dostalo Slovensko pozvanie na vstup do EÚ.

Dzurindova druhá vláda mala výhodu väčšej myšlienkovkej jednoty a zrealizovala významné reformy v oblasti dôchodkov a zdravotníctva, prepracovala daňový systém a zliberalizovala Pracovný zákonník. Vláda urobila tieto reformy aj napriek pretrvávajúcim a stále ostrejším vnútorným nezhodám. Vláda utrpela veľkú stratu popularity počas prvých dvoch rokov volebného obdobia, a to následkom ambiciózných ekonomických reforiem, ktoré spôsobili prudký krátkodobý pokles v príjmoch a spotrebe domácností. Na začiatku roka 2005 jej popularita však znova začala stúpať, keďže ekonomické reformy sa premietli do rýchleho rastu HDP, zvýšenia reálnej mzdy a zníženia nezamestnanosti. Vláda tiež ťažila z hlbokých rozkolov v opozícii – hlavne medzi dvomi najväčšími opozičnými stranami – HZDS a podobne populistickou stranou SMER, vedenou Róbertom Ficom. Odchod ANO z vlády v auguste 2005 a odchod KDH vo februári 2006 znamenal pre vládu ťažkú ranu. Zvyšné koaličné strany, Dzurindova SDKÚ a maďarská SMK, preto navrhli, aby sa parlamentné voľby nekonali v pôvodnom septembrovom termíne, ale v predčasnom termíne 17. júna 2006. Tento návrh bol riadne schválený parlamentom.

Medzinárodné vzťahy. Podmienky asociačnej dohody, ktorú podpísalo s Európskou úniou Československo v decembri 1991, boli v roku 1993 prenesené na Slovenskú republiku. Z dohody vyplýval asymetrický prístup k trhom EÚ, ako i záväzok nového štátu ukončiť harmonizáciu právnych noriem Slovenska s normami EÚ. Po roku 1998 nastúpila Dzurindova vláda a jej silné odhodlanie integrovať sa k západu prinieslo ovocie na konci roka 2002. V polovici novembra Slovenská republika spolu s ďalšími šiestimi stredoeurópskymi a východoeurópskymi krajinami dostala od NATO pozvánku na vstup do organizácie. V decembri 2002 pozvala Európska únia Slovenskú republiku a ďalších deväť krajín, aby v máji roku 2004 vstúpili do únie. Šestnásteho a sedemnásteho mája 2003 sa konalo referendum o členstve v EÚ, v ktorom 92 % slovenských voličov hlasovalo za vstup do EÚ, hoci účasť na referende bola len 52 %, to znamená tesne nad 50 % hranicou potrebnou na to, aby bol výsledok referenda platný. V apríli roku 2003 parlament ratifikoval pristúpenie Slovenskej republiky k NATO. Za hlasovalo 124 zo 150 poslancov. Jedinou stranou, ktorá sa otvorene postavila proti vstupu Slovenska do NATO, bola ľavicová Komunistická strana Slovenska (KSS). Slovensko vstúpilo do NATO v marci 2004 a na začiatku roka 2006 sa začal dvojročný mandát Slovenskej republiky ako člena Bezpečnostnej rady OSN. Minister zahraničných vecí Eduard Kukan za hlavné úlohy Slovenska považuje otázky ľudských práv a udržiavania mieru, pričom Slovensko bude čerpať najmä z množstva diplomatických skúseností z juhovýchodnej Európy, vrátane Kukanovej osobnej intervencie v kosovskej kríze v rokoch 1998 – 99 a z činnosti istého slovenského diplomata, ktorý pracoval ako medzinárodný vyjednávač v Čiernej Hore. Vzťahy Slovenskej republiky s jej susedmi sú stabilné. Prítomnosť SMK vo vláde pomohla odvrátiť riziko zhoršenia vzťahov s Maďarskom kvôli otázkam týkajúcim sa maďarskej menšiny na Slovensku. K situácii tiež prispela prevaha umiernenějších politických síl v oboch krajinách. V decembri 2005 podnikol maďarský prezident László Solyom oficiálnu návštevu Slovenska. Keďže to bola od volieb v júni 2005 len jeho druhá návšteva zahraničia, považovalo sa to za dôkaz toho, akú dôležitosť obe strany pripisujú dobrým susedským vzťahom.

Sociálne podmienky

Obyvateľstvo. Počet obyvateľov Slovenskej republiky je približne 5,4 milióna. V roku 2004 sa počet obyvateľov zvýšil asi o 4 800 obyvateľov, no predpokladá sa, že ročná miera sa počas niekoľkých nasledujúcich rokov zníži na úroveň – 0,1 %, a to následkom klesajúcej pôrodnosti. Pôrodnosť sa znížila z úrovne 28,8 na 1 000 obyvateľov v roku 1950 na úroveň 15,1 na 1 000 obyvateľov v roku 1990 a ďalej na úroveň 10,0 na 1 000 obyvateľov v roku 2004. Hlavnými príčinami sú urbanizácia, sekularizácia, zvyšujúci sa počet pracujúcich žien a znižujúca sa detská úmrtnosť (táto klesla z úrovne 12 detí na 1000 živých narodených detí v roku 1990 na úroveň 6,8 v roku 2004). Počet uzavretých manželstiev klesol z úrovne 7,6 na 1 000 obyvateľov v roku 1990 na úroveň 5,2 v roku 2004. Taktiež sa zvýšil priemerný vek ľudí vstupujúcich do prvého manželstva a rozvodovosť. Podiel skupiny najmladšieho obyvateľstva (t. j. vo veku 0 – 14 rokov) v celkovej populácii sa znížil z úrovne 25 % v roku 1990 na úroveň 17,1 % v roku 2004. Podiel najstaršej skupiny obyvateľstva (viac ako 65 rokov) vzrástol v roku 2004 na 11,6 z pôvodných 10,4 v roku 1990. Očakáva sa rast podielu obyvateľov v produktívnom veku (15-64 rokov) až do roku 2010, následne jeho pokles. V roku 2004 bola priemerná dĺžka života mužov 70,3 roka a priemerná dĺžka života žien 77,8 roka. Oproti roku 1990 sa teda zvýšila z úrovne 66,6 roka u mužov a 75,4 roka u žien.

Väčšinu populácie tvoria Slováci (85,7 %), ďalej nasleduje maďarská menšina (9,6 %), rómska (1,8 %) a česká menšina (0,9 %). Ďalšie etnické skupiny sú Rusíni a Ukrajinci (0,7 %), Nemci (0,1 %), Rusi (0,03 %) a Poliaci (0,05 %). Zákon zakazuje diskrimináciu na základe rasy, pohlavia, postihnutia, jazyka či sociálneho postavenia. Zákon sa v praxi skutočne presadzuje. No podľa správy o ľudských právach v Slovenskej republike, ktorú vydalo Ministerstvo zahraničných vecí USA 8. marca 2006, je veľmi rozšírená diskriminácia Rómov v oblasti zamestnania, vzdelávania, bytových otázok a zdravotných služieb. Podľa sčítania ľudu z roku 2001 je v krajine 90 000 Rómov, no niektorí odborníci odhadujú, že by ich v skutočnosti mohlo byť až 350 000 – 400 000 (rozdiel sa pripisuje tomu, že niektorí Rómovia sa priznávajú k slovenskej alebo maďarskej národnosti). Vládny splnomocnenec pre rómske otázky má päť regionálnych kancelárií, ktoré dohliadajú na vykonávanie oficiálnej politiky v oblasti rómskych otázok. Podporujú tiež rozvoj infraštruktúry a spolupracujú s obcami na zlepšovaní vzťahov medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom. Pri rómskych osadách pracujú špeciálne vyškolení sociálni pracovníci, ktorí Rómom poskytujú rôzne druhy pomoci. Špeciálna policajná jednotka monitoruje aktivity extrémistov a komisia zložená z MVO, polície a vládnych predstaviteľov radí polícii v otázkach menšín.

Zákon zakazuje obchod s bielym mäsom, no správy hovoria o tom, že obchod prebieha v rámci Slovenska i smerom von z neho a Slovensko slúži aj ako tranzitná krajina. Podľa odhadov Medzinárodnej organizácie pre migráciu je z krajiny alebo cez krajinu prepašovaných ročne 100 až 200 ľudí, a to najmä za účelom sexuálneho otroctva, pričom cieľom sú krajiny západnej Európy. Väčšina obetí pochádza z Moldavska, Ukrajiny a Balkánu. Medzi vládne agentúry pre boj proti tomuto druhu obchodovania patrí národný koordinátor pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi, policajný útvar pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi, Ministerstvo vnútra, prokuratúra, hraničná polícia a Úrad pre

rovnosť šancí Ministerstva sociálnych vecí, práce a rodiny. Úsilie v boji proti obchodovaniu s ľuďmi oslabuje údajná korupcia medzi predstaviteľmi hraničnej polície, polície a azylového úradu.

Vzdelanie. Úroveň vzdelania pracovnej sily na Slovensku je vyššia než vo väčšine krajín strednej a východnej Európy a je porovnateľná s rozvinutými krajinami v rámci OECD. Vzdelávací systém je dobre vyvinutý na všetkých úrovniach a počet študentov univerzít sa zvýšil z počtu 66 900 v roku 1994 na 98 409 v roku 2003. Počas socializmu spadol do systému stredných škôl i veľký počet škôl technického zamerania, čo odzrkadľovalo proces prideľovania v rámci centrálne riadeného hospodárstva, vďaka čomu zas prosperoval rozvoj priemyselnej technológie. V druhej polovici 90. rokov sa počet študentov zapísaných na technické školy prudko znížil. Vrchol dosahoval v roku 1997 (126 798 študentov) a v roku 2003 to bolo už len 93 353 študentov. Vzrástol počet študentov prihlásených na gymnázium – z počtu 76 662 v roku 1999 na počet 93 353 v roku 2003. Svetová banka a OECD so znepokojením upozorňujú na nedostatočnú kvalitu vzdelávacích a školiacich programov. Investovanie na univerzitnej úrovni zaostáva za prudkým nárastom žiakov prijatých na univerzitu. Pre nízke platy vo vysokoškolskom sektore nastáva odliv kvalifikovanej pracovnej sily do súkromného sektora. Zavádzanie poplatkov za vysokoškolské štúdium sa stretlo s odporom. V máji 2005 parlament po druhý raz v tom istom roku odmietol návrh zákona, ktorý by univerzitám umožňoval požadovať ročné školné vo výške do 30 % celkových nákladov na študenta, ktoré sú okolo 810 USD.

Zdravotníctvo. Väčšina lekárov je nezávislá, no má zmluvu so zdravotnými poisťovňami. Približne polovica všetkých špecialistov je súkromná. Pomer lekárov k pacientom v posledných rokoch stúpал a v roku 2003 dosahoval úroveň 3,5 na 1000 obyvateľov. Kapacita nemocníc sa znížila na 7,4 postele na 1000 obyvateľov v roku 2003 z 8,1 postele v roku 1999. V roku 2003 vstúpilo do platnosti opatrenie zamerané na prevenciu namiesto liečby. Toto opatrenie tiež zaviedlo poplatok 20 Sk (cca 55 centov USD) za návštevu lekára a poplatok 50 Sk na deň pobytu v nemocnici. V roku 2004 prišla vláda premiéra Dzurindu s balíkom šiestich zákonov, ktoré v reforme pokročili ešte ďalej. Za cieľ mali ukončiť reformu súčasného zdravotníctva tak, aby sa vo väčšej miere opieralo o trhové mechanizmy. Zákon o zdravotníctve definoval jednotlivé služby a postupy. Zákon o zdravotných poisťovniach zaviedol dva typy poistenia – verejné a dobrovoľné, pričom dobrovoľné poistenie malo pokrývať služby, ktoré prekračovali rámec štátom poskytovaných služieb. Tieto mal zase regulovať zákon o rozsahu zdravotných služieb, definujúci, ktoré diagnózy budú plne hrazené z verejného zdravotného poistenia a ktoré musí plne alebo z časti hradiť pacient. Zákomom o zdravotných poisťovniach boli zdravotné poisťovne pretransformované na akciové spoločnosti. No dve najväčšie poisťovne ostanú plne vo vlastníctve štátu. Podobne boli zákonom o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti pretransformované na akciové spoločnosti aj nemocnice. Zákon o záchrannej zdravotnej službe zaviedol sankcie za neposkytnutie bezodkladnej pomoci pacientovi.

Slovenská republika minula v roku 2003 na zdravotníctvo takmer 7,2 % HDP. Podľa OECD predstavovali v roku 2002 verejné výdavky na zdravotníctvo okolo 90 % všetkých zdravotných výdavkov. Náklady na zdravotné ošetrovanie sú hradené z povinných príspevkov zamestnávateľa a zamestnanca do fondu zdravotného poistenia. Vzhľadom na nárast nesolventnosti podnikov fond trpí hromadením sa nedoplatkov. Nová reforma zdravotníctva tiež ráta s opatreniami zameranými na splatenie všetkých starých dlhov a zastavenie vytvárania nových dlhov. Očakáva sa, že vďaka finančným príspevkom pacientov a lepším ekonomickým výsledkom (nižšej nezamestnanosti a vyšším platom) sa zvýši prílev peňazí do systému.

PRÍLOHA 8: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pokiaľ ide o oblasť **kvality ovzdušia**, legislatíva je zavedená do praxe a je v súlade s *acquis*. Administratívne kapacity fungujú adekvátnym spôsobom. Je potrebné dokončiť plány a programy týkajúce sa kvality ovzdušia. Je však potrebné zdokonaľiť schopnosť vytvárať a realizovať plány a programy. Čo sa týka emisií prchavých organických zlúčenín pochádzajúcich zo skladovania a distribúcie benzínu, boli pre určité zariadenia na Slovensku schválené do 31. decembra 2007 prechodné opatrenia, ktoré rátajú s prechodnými cieľmi.

Pokiaľ ide o oblasť **odpadového hospodárstva**, legislatíva je zavedená do praxe a je v súlade s *acquis*. Existujú nové predpisy o narábaní, používaní a bezpečnej likvidácii starých automobilov, ako aj predpisy o narábaní, používaní a bezpečnej likvidácii starých elektronických zariadení. Tieto predpisy tiež zavádzajú systém zberu a recyklácie alebo bezpečnej likvidácie týchto druhov odpadu. Avšak implementácia týchto predpisov mešká, čo treba napraviť. Prechodné opatrenie s prechodnými cieľmi platné do 31. decembra 2007 bolo schválené tiež pre odpad z obalov. Existuje tiež predpis týkajúci sa narábania a bezpečnej likvidácie zariadení obsahujúcich PCB. V súčasnosti sa pripravuje projekt, ktorý financuje GEF, zameraný na likvidáciu PCB. Implementovaný bude do roku 2009.

Pokiaľ ide o oblasť **kvality vôd**, legislatíva je zavedená do praxe a je v súlade s *acquis*. Slovenská republika transponovala a implementovala opatrenia stanovené v legislatíve EÚ týkajúcej sa ochrany vôd a prírody. Slovenská republika podpísala Ramsarský dohovor o mokradiach a aktívne ho implementuje. Slovenská republika je tiež účastníkom Dohovoru o spolupráci pri ochrane a trvalo udržateľnom využívaní rieky Dunaj, v ktorom hrá dôležitú úlohu ochrana ekosystémov súvisiacich s vodou. Slovenská republika ratifikovala Protokol o vode a zdraví a zaviazala sa zabezpečiť prístup k pitnej vode pre všetkých obyvateľov, zameriavať sa na trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov, kvalitu povrchových a podzemných vôd a ochranu vodných ekosystémov. Boli dohodnuté prechodné opatrenia s prechodnými cieľmi platné do 31. decembra 2015 týkajúce sa mestských odpadových vôd a prechodné opatrenia platné do 31. decembra 2006 týkajúce sa vypúšťania určitých nebezpečných látok.

Pokiaľ ide o oblasť **ochrany prírody**, legislatíva je zavedená do praxe a je v súlade s *acquis*. Na Slovensku existuje deväť národných parkov a 14 chránených krajinných oblastí. Celková rozloha týchto chránených prírodných oblastí je 1 135 427 ha, čo predstavuje 23,16 % celkovej rozlohy krajiny. V rámci slovenského členstva v EÚ bola na Slovensku vytvorená sieť chránených oblastí (NATURA 2000). Existuje tu 382 zvláštnych oblastí ochrany (SAC) vytvorených v súlade so Smernicou EÚ o biotopoch, ktoré majú celkovú rozlohu 573 690 ha, t. j. 11,7 % rozlohy krajiny. Existuje tu 38 zvláštnych oblastí ochrany vtákov (SPA) vytvorených v súlade so Smernicou EÚ o vtáctve, ktoré majú celkovú rozlohu 1 236 545 ha, t. j. predstavujú 25,2 % rozlohy krajiny.

Pokiaľ ide o oblasť **priemyselného znečisťovania a riadenia rizika**, legislatíva je zavedená do praxe a je v súlade s *acquis*. Napriek tomu, že administratívne kapacity zväčša fungujú, je potrebné vyvinúť viac úsilia, aby sa ich fungovanie naďalej posilňovalo. Treba tiež zabezpečiť vydávanie povolení a dodržiavanie týchto povolení v súvislosti so všetkými novými zariadeniami, ktoré podliehajú pravidlám Integrovannej kontroly znečisťovania a jeho predchádzania (IPPC) a zabezpečiť vydávanie a dodržiavanie povolení pre existujúce zariadenia do októbra 2007. Pre určité kategórie činností a operácií na určitých zariadeniach na Slovensku boli dohodnuté prechodné opatrenia – pre IPPC do 31. decembra 2011, pre určité veľké spaľovne do 31. decembra 2007 a pre spaľovanie odpadu do 31. decembra 2006.

Pokiaľ ide o oblasť **chemikálií a geneticky modifikovaných organizmov (GMO)**, legislatíva je zavedená do praxe a je v súlade s *acquis*. Je potrebné venovať pozornosť jej implementácii. Administratívne kapacity fungujú adekvátnym spôsobom. Treba rozšíriť koordináciu aktivít medzi organizáciami angažovanými v tejto oblasti.

Pokiaľ ide o **jadrovú bezpečnosť a ochranu pred radiáciou**, legislatíva bola z veľkej časti zjednotená a je v súlade s *acquis*. Administratívne kapacity v tejto oblasti fungujú adekvátnym spôsobom.

Na záver treba uviesť, že Slovensko v podstate splňa všetky svoje záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a je spôsobilé implementovať *acquis* v oblasti **horizontálnej legislatívy, kvality ovzdušia, odpadového hospodárstva, kvality vôd, ochrany prírody, riadenia priemyselného rizika, chemikálií a geneticky modifikovaných organizmov, hluku, jadrovej bezpečnosti a ochrany pred radiáciou**. Slovensko musí dokončiť plány a programy týkajúce sa kvality ovzdušia a naďalej vylepšovať kontrolu kvality vôd. Slovenská republika musí tiež vyvinúť ďalšie úsilie v implementácii legislatívy týkajúcej sa elektronického odpadu a elektrických zariadení (Smernica EÚ WEEE). Taktiež musí i naďalej posilňovať svoje administratívne kapacity a zabezpečiť vydávanie a dodržiavanie povolení pre všetky nové IPPC zariadenia a zabezpečiť vydávanie a dodržiavanie povolení pre všetky existujúce zariadenia do roku 2007.

PRÍLOHA 9: BILATERÁLNA FINANČNÁ PODPORA

Číslo záväzku	Názov záväzku	Krátky kód fondu	Poskytnutých EUR	Uhradených EUR	Dátum schválenia fondu	Označenie fázy dotácie	Vedúci operácie	Sektor	Priemyselné odvetvie
SLOVENSKÁ REPUBLIKA									
AUS-1995-09-02	Slovenské lodenice, a.s a Contexco, a.s	AUS	24,585	24,585	01/09/95	Ukončená	Janssens R.	Výroba	Stredná Európa
AUS-1996-05-02	Príprava projektu energetickej efektívnosti	AUS	212,202	212,202	21/05/96	Ukončená	Grunig M.	Energetika	Energetika
CEI-1995-07-01	Rozvoj priemyselnej zóny (Fáza I)	CEI	19,923	19,923	04/07/95	Ukončená	Mogull M.	Komunálne/Sociálne služby	Špecializované odvetvia
CEI-2005-12-09	Trhová štúdia dlhodobu udržateľnej energetiky v Slovenskej republike	CEI	50,000	0	28/12/05	Odsúhlasená	Van de Ven J.	Energetika	Energetika
DEN-2004-10-05	Strategický plán Letiska Bratislava	DEN	49,500	0	28/10/04	Odsúhlasená	Earle R.	Doprava, skladovanie	Infraštruktúra
EC-1992-08-35	Úprava povodia rieky Dunaj – správa priemyselných odpadov	ECP	281,713	281,713	10/08/92	Ukončená	Bastin J.	Služby samosprávy	Infraštruktúra
EC-1992-09-41	Program rozvoja regionálnych miest – správa pevného odpadu v Bratislave	ECP	47,828	47,828	15/09/92	Ukončená	Toregas G.	Služby samosprávy	Infraštruktúra
EC-1993-06-17	Slovenský poprivatizačný fond – štúdia uskutočniteľnosti	ECP	185,400	185,400	20/06/93	Ukončená	D'Amico A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EC-1993-12-60	Slovenský poprivatizačný fond – štúdia uskutočniteľnosti z právneho hľadiska	ECP	149,984	149,984	29/10/93	Ukončená	D'Amico A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EC-1994-06-12	ZSNP – Štúdia závodov hliníkárne	ECP	139,953	139,953	30/05/94	Ukončená	Sipos T.	Výroba	Stredná Európa
ECP99-99-09-16	Slovenské železnice – program ekonomického oživenia a komercializácie	ECP	491,493	491,493	07/09/99	Ukončená	Barrett S.	Doprava, skladovanie	Infraštruktúra
ENE-1998-06-01	Predĺženie zmluvy s Haskoning-om pre dohľad nad zlepšováním životného prostredia pre ZSNP a Slovalco	ENE	47,193	47,193	15/06/98	Ukončená	Lecavalier F.	Energetika	Stredná Európa
EUSPP-2001-09-01F	Slovenský poprivatizačný fond – predinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (B)	EUSPP	54,480	54,480	17/09/01	Ukončená	Ankara M.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-2001-09-03F	Slovenský poprivatizačný fond – Špecializované poradenské služby – jednotlivé zmluvy	EUSPP	1,268,097	1,158,116	17/09/01	Poskytovaná	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-2001-12-06F	Slovenský poprivatizačný fond – Investičné poradenské služby	EUSPP	122,335	122,335	05/12/01	Ukončená	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-2001-12-07F	Slovenský poprivatizačný fond – Investičné poradenské služby "B"	EUSPP	428,098	428,098	05/12/01	Ukončená	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-2003-11-04F	PPF – Slovenský PPF – Investičné poradenské služby (pred a po inv.)	EUSPP	211,902	96,490	28/11/03	Poskytovaná	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-2003-11-05F	PPF – Slovenský PPF – Investičné poradenské služby "A"	EUSPP	306,950	166,720	28/11/03	Poskytovaná	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-2003-12-06F	PPF – Slovenský PPF – Právne poradenské služby	EUSPP	180,000	145,728	04/12/03	Poskytovaná	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-2005-06-01F	PPF – Slovenský PPF – Špecializované poradenské služby – PREDĹŽENIE RÁMCOVEJ ZMLUVY S BADUCCI	EUSPP	88,000	36,242	30/06/05	Odsúhlasená	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-01	PPF – Slovenský PPF – správca fondu	EUSPP	2,850,747	2,850,747	18/09/96	Ukončená	Pilotto R.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-02	Slovenský poprivatizačný fond – predinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (A)	EUSPP	410,817	410,817	19/09/96	Ukončená	Ankara M.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-03	Slovenský poprivatizačný fond – predinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (B)	EUSPP	203,421	203,421	19/09/96	Ukončená	Ankara M.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-04	Slovenský poprivatizačný fond – predinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (agent pre	EUSPP	2,213	2,213	19/09/96	Ukončená	Pilotto R.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie

	sprostredkovanie)								
EUSPP-96-09-05	Slovenský poprivatizačný fond – jednotlivé predinvestičné zmluvy	EUSPP	26,725	26,725	19/09/96	Ukončená	Ankara M.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-06	Slovenský poprivatizačný fond – poinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (A)	EUSPP	118,725	118,725	19/09/96	Ukončená	Ankara M.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-07	Slovenský poprivatizačný fond – poinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (B)	EUSPP	6,200	6,200	19/09/96	Ukončená	Ankara M.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-08	Slovenský poprivatizačný fond – poinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (agent pre sprostredkovanie)	EUSPP	26,034	26,034	19/09/96	Ukončená	Pilotto R.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-09-09	Slovenský poprivatizačný fond – jednotlivé poinvestičné zmluvy	EUSPP	431,450	431,450	19/09/96	Ukončená	Pasian A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
EUSPP-96-13-10	Slovenský poprivatizačný fond – predinvestičná rámcová zmluva na investičné poradenské služby (agent pre sprostredkovanie)	EUSPP	55,957	55,957	19/09/96	Ukončená	Pilotto R.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
FIN-1996-04-02	Hodnotenie tendrov na dva globálne systémy pre štandardné licencie na mobilnú komunikáciu	FIN	49,916	49,916	25/04/96	Ukončená	Lonnen K.	Telekomunikácie	Špecializované odvetvia
FRA-1994-03-03	Slovenský poprivatizačný fond – expert na konsolidáciu	FRA	60,980	60,980	16/03/94	Ukončená	D'Amico A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
FRA-1999-06-02	Geotermálne poradenské služby – Košice	FRA	20,827	20,827	07/06/99	Ukončená	Herman E.	Energetika	Energetika
GER-1993-08-08	Slovenské Lodenice, a.s. a Contexco a.s. právny audit, vytváranie štruktúry a zmluvná dokumentácia	GER	132,200	132,200	17/08/93	Ukončená	Janssens R.	Výroba	Stredná Európa
GER-1994-02-03	Slovenský poprivatizačný fond – tím účtovníkov	GER	155,913	155,913	08/02/94	Ukončená	D'Amico A.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
GER-95-12-08PS	Monitorovacia a poradenská skupina pre ZSNP/Slovalco aluminium projekt reštrukturalizácie	GE03	101,609	101,609	07/09/95	Ukončená	Lecavalier F.	Výroba	Nebankové
GRE-2000-11-07F	Program konsolidačného manažmentu – tímový koordinátor pre Slovenskú republiku	GRE	46,400	24,594	14/11/00	Poskytovaná	McPhee J.	Výroba	SEEC
HOL-1993-07-10	Slovenské lodenice, a.s. a Contexco, a.s. – environmentálny audit	HOL	31,861	31,861	01/07/93	Ukončená	Janssens R.	Výroba	Stredná Európa
HOL-1993-11-20	Slovenské lodenice, a.s. a Contexco, a.s. – finančný audit	HOL	70,407	70,407	19/11/93	Ukončená	Janssens R.	Výroba	Stredná Európa
HOL-1993-12-21	ZSNP štúdia pôdy a podzemnej vody	HOL	134,371	134,371	24/12/93	Ukončená	Hussey M.	Výroba	Stredná Európa
Číslo záväzku	Názov záväzku	Krátky kód fondu	Poskytnutých EUR	Uhradených EUR	Dátum schválenia fondu	Označenie fázy dotácie	Vedúci operácie	Sektor	Priemyselné odvetvie
HOL-1993-12-23	Program konsolidačného manažmentu – Tesla Nové Zámky	HOL	48,781	48,781	24/12/93	Ukončená	McAlister M.	Výroba	Finančné inštitúcie
HOL-1993-12-25	Program konsolidačného manažmentu – Strojsmalt	HOL	44,554	44,554	24/12/93	Ukončená	McAlister M.	Výroba	SEEC
HOL-1994-12-15	Slovenské lodenice, a.s.	HOL	37,600	37,600	01/12/94	Ukončená	Janssens R.	Výroba	Stredná Európa
HOL-1994-12-16	Kontrolór pre zlepšenie stavu životného prostredia ZSNP a Slovalco	HOL	126,012	126,012	14/12/94	Ukončená	Lecavalier F.	Energetika	Nebankové
HOL-1995-02-01	Slovenské lodenice, a.s. – environmentálny audit	HOL	9,023	9,023	01/02/95	Ukončená	Janssens R.	Výroba	Stredná Európa
HOL-1995-03-03	Program konsolidačného manažmentu – Tesla Nové Zámky (II)	HOL	13,838	13,838	16/03/95	Ukončená	McAlister M.	Výroba	Finančné inštitúcie
JAP-1992-10-24	Štúdia due diligence – SPB Banka	JAP	75,080	75,080	01/10/92	Ukončená	Insel B.	Výroba	Špecializované odvetvia
JAP-1993-11-60	Štúdia zmien železnica a predinvestičná štúdia	JAP	451,559	451,559	17/11/93	Ukončená	Smith I.	Doprava, skladovanie	Infraštruktúra
JAP-1994-08-30	Tvorba SPE (poistenia exportných úverov) – financovanie, refinancovanie exportov, získavanie financií	JAP	88,820	88,820	01/08/94	Ukončená	Harfield J.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie

NORG-1993-06-03	Slovenské lodenice, a.s. a Contexco, a.s. – správa o realizácii a analytická podpora	NORG	76,508	76,508	01/06/93	Ukončená	Janssens R.	Výroba	Stredná Európa
SPA-2000-06-02	Krivka dodávky elektriny na obdobie 2000 – 2020	SPA	39,776	39,776	09/06/00	Ukončená	Kuno C.	Energetika	Energetika
SWE-2001-01-01	Program konsolidačného manažmentu – Tento	SWE	48,400	48,400	15/01/01	Ukončená	McPhee J.	Výroba	SEEC
SWI-1998-07-03	Slovenský poprivatizačný fond – hodnotenie marketingovej aktivity a príprava reštrukturalizačného programu pre Mopedy, s.r.o., Kolárovo	SWI	68,734	68,734	28/07/98	Ukončená	Pilotto R.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
TAI-2002-03-09	Dokončenie sieťovej legislatívy/Slovensko	TAI	50,000	0	14/03/02	Odsúhlasená	Cigna G.	Komunálne/sociálne služby	Nebankové
UK-1994-02-01PS	Projekt zmien v armáde	UK9401	47,710	47,710	08/03/94	Ukončená	D'Amico A.	Výroba	Finančné inštitúcie
UK-94-04-07PS	Projekt elektrárne Mochovce – hodnotenie štátnej účasti	UK9407	46,847	46,847	14/04/94	Ukončená	Pilloux A.	Energetika	Stredná Európa
UK-94-04-08PS	Projekt elektrárne Mochovce – finančné poradenstvo	UK9408	124,438	124,438	14/04/94	Ukončená	Pilloux A.	Energetika	Stredná Európa
UK-94-04-09PS	Projekt elektrárne Mochovce – environmentálne zhodnotenie a audit	UK9409	299,818	299,818	14/04/94	Ukončená	Vitchev D.	Energetika	Stredná Európa
UKC-1994-09-08	Tvorba SPE (poistenia exportných úverov) – financovanie, refinancovanie exportov, získavanie financií – právne poradenstvo	UKC	34,923	34,923	12/09/94	Ukončená	Harfield J.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
UKC-1995-03-04	Slovenská poľnohospodárska banka, a.s., finančná facilitá pre poľnohospodárske MSP	UKC	118,054	118,054	06/03/95	Ukončená	Weatherseed S.	Výroba	Špecializované odvetvia
UKC-1995-05-13	Projekt elektrárne Mochovce – hodnotenie štátnej účasti (predĺženie)	UKC	20,588	20,588	01/05/95	Ukončená	Murphy T.	Energetika	Stredná Európa
UKC-1995-12-24	Podpora rozvoja legislatívy pre zabezpečené transakcie	UKC	47,044	47,044	12/12/95	Ukončená	Dahan F.	Komunálne/sociálne služby	Nebankové
UKC-1996-02-02	Slovenské lodenice, a.s. – poistenie	UKC	20,520	20,520	06/02/96	Ukončená	Janssens R.	Financie, podnikanie	Rusko a Stredná Ázia
UKC-1996-10-23	Slovenský poprivatizačný fond – právna realizovateľnosť (predĺženie)	UKC	50,501	50,501	23/09/96	Ukončená	Pilotto R.	Financie, podnikanie	Finančné inštitúcie
UKE-2001-04-12F	Reforma a implementácia legislatívy pre zabezpečené transakcie	UKE	229,067	223,777	04/04/01	Poskytovaná	Dahan F.	Komunálne/sociálne služby	Nebankové
UKE-2002-05-07	Privatizácia distribúcie elektrickej energie	UKE	30,001	8,029	02/05/02	Poskytovaná	Kuno C.	Energetika	Viceprezident
UKE-2002-07-08F	Reforma legislatívy pre zabezpečené transakcie, Fáza II	UKE	172,078	138,719	19/07/02	Poskytovaná	Dahan F.	Komunálne/sociálne služby	Nebankové
USTD-2002-04-02	Privatizácia distribúcie elektrickej energie	USTDA	115,626	115,626	19/04/02	Ukončená	Kuno C.	Energetika	Energetika
			11,832,311	11,148,731					
			11,832,311	11,148,731					
Počet dotácií:			68						

PRÍLOHA 10: ZHODNOTENIE OBCHODNÉHO PRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EBRD vypracúva a pravidelne aktualizuje sériu hodnotení transformácie práva v krajinách svojho pôsobenia, v ktorých sa zameriava na vybrané oblasti týkajúce sa investičnej činnosti, akými sú: kapitálový trh, zákon o obchodných spoločnostiach a riadenie spoločností, koncesie, insolventnosť, zabezpečené transakcie a telekomunikácie. Existujúce nástroje hodnotia tak kvalitu zákonov „na papieri” (nazývanú „rozsah”), ako aj skutočný stav implementácie týchto zákonov (nazývaný „efektivita”). Všetky dostupné výsledky týchto hodnotení sú na stránke www.ebrd.com/law. Táto príloha zahŕňa výsledky týkajúce sa Slovenskej republiky spolu s kritickými pripomienkami právnych expertov Banky, ktorí hodnotenie vykonávali.

Kapitálový trh

Trh s cennými papiermi sa riadi primárne Zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov, Zákonom č. 594/2003 Z. z. o kolektívnych investíciách v znení neskorších predpisov, Zákonom č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov a Zákonom č. 530/1990 Z. z. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov.

Slovenská republika vstúpila do Európskej únie v máji 2004. Dôsledkom transpozície príslušnej legislatívy EÚ (tzv. Akčného plánu pre finančné služby) prešla legislatíva SR týkajúca sa obchodovania s cennými papiermi v ostatných rokoch značnými zmenami.

Jednou z najnovších zmien, z júla 2005, je novelizácia Zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách, za účelom transponovania tzv. Smernice o prospekte (Smernica 2003/71/EC), ktorá stanovuje jednotný európsky prospekt umožňujúci emitentom uskutočňovať verejné ponuky cenných papierov na ktoromkoľvek regulovanom trhu EÚ na základe schválenia domovským členským štátom. Zmeny zahŕňajú aj nové ustanovenia týkajúce sa obchodovania s využitím dôverných informácií a manipulácie s trhom. V tom istom mesiaci vstúpil do platnosti Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, ktorý harmonizuje slovenskú legislatívu so Smernicou 2002/65/EC týkajúcou sa finančných služieb na diaľku.

Od 1. januára 2006 prevzala Národná banka Slovenska funkciu Úradu pre finančný trh a vykonáva jednotný dohľad nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia v rozsahu kompetencií stanovených Zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom.

Bratislavská burza cenných papierov (BCPB) bola založená 15. marca 1991. Obchodovať sa na BCPB začalo 6. apríla 1993. Od júna 2004 je BCPB členom Európskej federácie búrz. V roku 2004 bol zriadený Centrálny depozitár cenných papierov, ktorý od BCPB prevzal kompetencie zúčtovania a vyrovňania burzových obchodov s investičnými nástrojmi. V roku 2005 bolo zaregistrovaných 381 vydaných cenných papierov a hodnota slovenského burzového indexu SAX vzrástla o 26,5 %, čo celkovo predstavovalo nárast o 86,7 bodu.

28. novembra 2005 vstúpila Slovenská republika do mechanizmu ERM2, povinnej čakárne na zavedenie eura. Stredný kurz slovenskej koruny voči euru bol určený na 38,455 SKK za EUR. Aby mohli členské štáty EÚ prijať euro, musia byť v mechanizme ERM2 aspoň dva roky a splniť takzvané maastrichtské kritériá zahŕňajúce infláciu, úrokové sadzby, rozpočtový deficit a verejný dlh. Slovenská republika by mala splniť maastrichtské kritériá do roku 2007, čo by jej umožnilo prijať euro v roku 2009.

Podľa Zhodnotenia legislatívy týkajúcej sa trhu s cennými papiermi vykonaného EBRD v roku 2004 spĺňalo Slovensko Ciele a princípy regulácie cenných papierov vydaných IOSCO „priemerne“. Nedávno vykonaná aktualizácia zhodnotenia preukázala zlepšenie slovenskej legislatívy (hlavne v oblasti emitentov a zverejňovania, sprostredkovateľov a sekundárneho trhu), a tým posunula Slovenskú republiku na úroveň „vysoké dodržiavanie“.

Podnikové právo, správa a podnikové riadenie

Hlavná legislatíva zahŕňajúca podnikové riadenie je v zásade súčasťou Obchodného zákonníka (Zákon č. 513/1991 Z. z.), ktorý bol vydaný 1. januára 1992 a neskôr viackrát pozmenený, naposledy v októbri 2004, keď doň bolo transponovaných 6 smerníc EÚ týkajúcich sa podnikového práva. Novela okrem iného zahŕňa novú definíciu sídla spoločnosti, nové ustanovenia o účtovníctve, nové pravidlá pre efektivitu vzdania sa funkcie člena orgánu spoločnosti, novú legislatívu upravujúcu zrušenie spoločnosti, nové ustanovenia týkajúce sa prevodu akcií a zaregistrovania spoločnosti a možnosti vyjadriť kapitál spoločnosti v EUR.

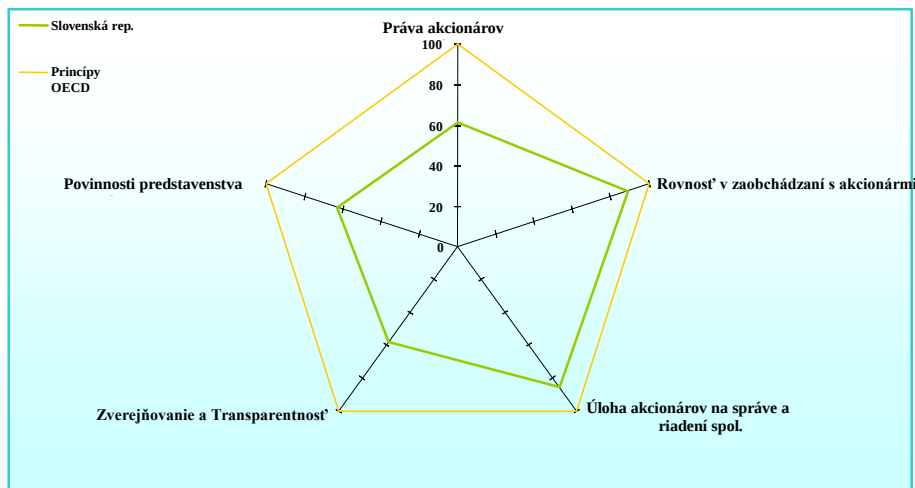
Akciová spoločnosť (A.S.) môže byť „súkromná“ alebo „verejná“. Verejné A.S. môžu mať svoje akcie vydané na základe verejnej ponuky alebo kótované na burze cenných papierov. Organizačná štruktúra A.S. má dve úrovne. Členovia predstavenstva sú volení Valným zhromaždením na obdobie maximálne 5 rokov. Pokiaľ je tak dané stanovami, Riaditelia môžu byť volení aj Dozornou radou. Dve tretiny členov Dozornej rady vymenúva Valné zhromaždenie a zvyšnú jednu tretinu zamestnanci spoločnosti, pod podmienkou, že má spoločnosť v čase volieb 50 zamestnancov na plný úväzok.

V septembri 2002 prijala BCPB Zjednotený kódex správy a riadenia spoločností (Code of Corporate Governance¹). Od roku 2003 Burzové pravidlá vyžadujú od spoločností, aby do svojich výročných správ zahrnuli prehlásenie o plnení požiadaviek kódexu na báze princípu „dodržiavaj alebo vysvetli“.

Podľa výsledkov Projektu zhodnotenia sektoru správy a riadenia spoločností vykonaného v roku 2004 EBRD, ktorý zhodnotil „zákony na papieri“ týkajúce sa riadenia spoločností, vykazuje Slovenská republika „strednú úroveň dodržiavania“ Princípov OECD pre správu a podnikové riadenie. Ako vidíme na nasledujúcom grafe, najväčšie nedostatky sú v oblastiach „povinnosti predstavenstva“, „zverejňovanie a transparentnosť“ a „práva akcionárov“.

¹ Vid' <http://www.cecga.org/files/CorporateGoveranceCodeAJ.pdf>

Kvalita legislatívy správy a podnikového riadenia – Slovenská republika (2004)

Pozn.:

Jednotlivé vrcholy na každej osi predstavujú ideálny stav, t. j. zhodu s Princípami OECD pre správu a riadenie spoločností. Čím je „siet“ plnšia, tým sa zákony správy a riadenia spoločností krajiny viac približujú k Princípom.

Zdroj: Zhodnotenie sektora správy a riadenia spoločností EBRD, rok 2004

V roku 2005 spustila EBRD prieskum na otestovanie efektívnosti správy a podnikového riadenia (ako fungujú v praxi). Boli navrhnuté dve prípadové štúdie týkajúce sa transakcií medzi príbuznými subjektmi v prostredí kótovanej a nekótovanej spoločnosti. Štúdie skúmali pozíciu minoritného akcionára, ktorý sa snaží získať prístup k podnikovým informáciám, aby zistil, či v spoločnosti naozaj došlo k transakcii medzi príbuznými subjektmi a akým spôsobom je možné získať kompenzáciu v prípade škody.

Efektivita legislatívy bola hodnotená z hľadiska štyroch hlavných ukazovateľov: inštitucionálne prostredie, vymožitelnosť, komplexnosť a rýchlosť. Prieskum odhalil, že legislatíva správy a riadenia spoločností je relatívne efektívna, avšak s určitými nedostatkami. Hlavne pre minoritného akcionára môže byť zložitá získať od spoločnosti zverejnenie informácií v prípade obštrukcií zo strany väčšinových vlastníkov.

Podobne boli zistené nedostatky v oblasti inštitucionálneho prostredia: právny rámec popisujúci transakcie medzi príbuznými subjektmi je nedostatočný, prokurátori nemajú dostatočné skúsenosti s prípadmi podnikového práva a dostupnosť a využívanie sudcovského práva sudcami a právnikmi je veľmi obmedzené.

Koncesie

V roku 2004 zrušila Slovenská republika Zákon č. 119/1996 Z. z. o koncesiách a schválila Zákon č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní (ďalej Zákon o verejnom obstarávaní) novelizovaný v roku 2006, ktorý obsahuje aj ustanovenia týkajúce sa koncesií. V praxi to však znamená, že krajina nemá osobitný zákon o koncesiách. Tento fakt sleduje schválenie niekoľkých vládnych rámcových dokumentov vytvorených v ostatných rokoch na zlepšenie právneho prostredia a podporu Účasti súkromného sektora (PSP) na Slovensku. Zahrnutie

zákona o koncesiách do všeobecného zákona o verejnom obstarávaní spôsobuje, že druhý menovaný zákon nie je vo vzťahu ku konesiám dostatočne špecifický. Oslabuje sa tak pozícia koncesii ako dôležitého typu účasti súkromného sektora a môže to tiež obmedziť možnosti, a teda aj záujem investorov. Navyše sa o prijatí špecifického zákona o koncesiách v súčasnosti ani neuvažuje.

Aj keď Zákon o verejnom obstarávaní rieši proces výberu uchádzača a urovnanie sporov dosť komplexne, nie je dostatočne jasný vo viacerých oblastiach, hlavne týkajúcich sa obsahu dohody o projekte. Okrem uvedenia možného trvania dohody o projekte túto oblasť zákon už iným spôsobom nereguluje. Zákon definuje koncesné zmluvy (prostredníctvom odkazu na zmluvu o dielo), nie však samotnú koncesiu. Zákon o verejnom obstarávaní sa vzťahuje na všetky verejné zmluvy vrátane koncesie a na všetky sektory verejných prác a služieb, avšak iba nepriamo a nie výslovne.

Ďalším nedostatkom Zákona o verejnom obstarávaní je, že neuvádza ani presné dôvody ukončenia zmluvy, ani ustanovenia týkajúce sa odškodnenia koncesionára. Proces výberu uchádzača nemusí byť pre isté projekty PSP vhodný, hlavne z toho dôvodu, že chýba možnosť dvojstupňového procesu výberu a dobrovoľných návrhov. Zákon o verejnom obstarávaní neurčuje ani nespomína také dôležité oblasti, akými sú vlastníctvo pozemku alebo aktív projektu koncesionárom, prevod zástavného práva, opcia „step-in“. Okrem toho Zákon nedovoľuje zmluvným stranám dohodnúť si právo, ktorým sa bude zmluva riadiť. Dostupnosť finančných nástrojov a štátna podpora sú tiež oblasti, ktoré potrebujú výrazné zlepšenie.

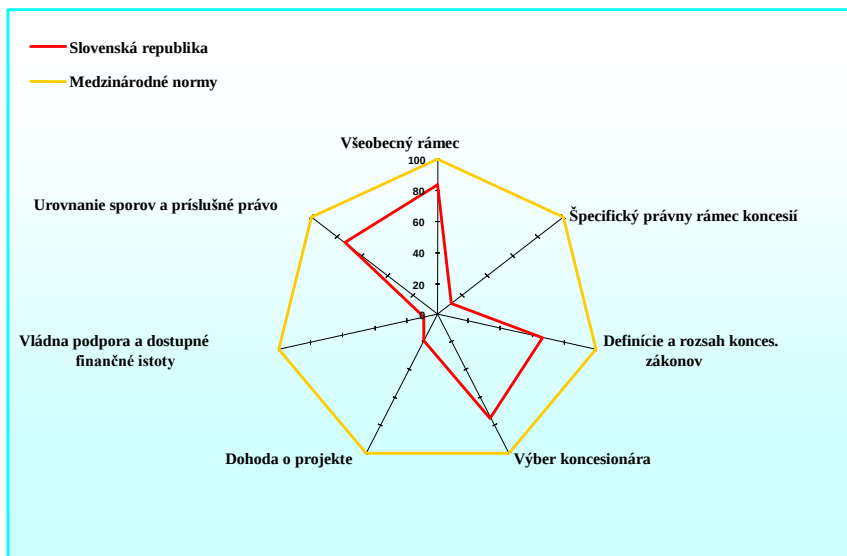
Ostatné Zhodnotenie legislatívy koncesii zamerané na zhodnotenie platných vládnych systémov v 27 krajinách pôsobenia EBRD (išlo skôr o zákony na papieri, než ich fungovanie v praxi) ukázalo, že slovenské zákony dodržiavajú medzinárodne prijaté normy v tomto sektore „priemerne“. Z toho vyplýva, že slovenská legislatíva koncesii potrebuje ďalšie zlepšenia, aby bola v súlade s najlepšimi modernými normami a praxou.

Kvalita legislatívy koncesii – Slovenská republika (2005)

Pozn.: Jednotlivé vrcholy na každej osi predstavujú ideálny stav, t. j. zhodu s medzinárodnými normami napr. UNCITRAL Legislatívny sprievodca pre súkromne financované projekty infraštruktúry. Čím je „sieť“ plnšia, tým sa zákony správy a podnikového riadenia krajiny viac približujú k týmto normám.

Zdroj:

EBRD Zhodnotenie sektora koncesii, rok 2005

Rozvoj PSP v Slovenskej republike si okrem Zákona o verejnom obstarávaní (upravujúceho zmluvy o verejných zákazkách a niektoré koncesie na práce) vyžiada prijatie osobitného zákona o koncesiách.

Konkurz

Prvého januára 2006 nadobudol platnosť nový Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej ako Zákon o konkurze), ktorý úplne nahradil Zákon č. 328/1991 Z. z. o konkurze a vyrovnaní. Zákon o konkurze tvorí druhú časť obsiahlej zásadnej zmeny úpadkového práva Slovenskej republiky. Predchádzal mu predpis z. č. 8/2005 Z. z. o správcoch, ktorý nadobudol účinnosť v júli 2005 a stanovuje normy pre školenie a pravidlá pre správcov.

Zákon o konkurze bude plne zahrnutý v aktuálnom Zhodnotení sektoru insolventnosti vypracovanom EBRD a dokončenom na konci roka 2006. Nasledujúce pripomienky vychádzajú z úvodnej analýzy Zákona o konkurze.

Zákon o konkurze bol navrhnutý ako úplná reforma úpadkového práva, s cieľom zaviesť rýchlejší systém viac orientovaný na veriteľa, ktorý kladie väčší dôraz na reštrukturalizáciu než likvidáciu. Časový interval konkurzného konania, ktorý mohol byť podľa predošlého zákona 18 mesiacov alebo viac, by sa mohol podľa nového postupu – vďaka sprísneným časovým rámcom kľúčových krokov v insolventnosti, akým je napr. podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, a vďaka právomoci sudcu skrátiť lehoty platné pre riadny konkurz pokiaľ ide o „malý konkurz“ – výraznejšie skrátiť.

Zákon o konkurze zdôrazňuje, objasňuje a rozširuje úlohu správcu a obmedzuje právomoci súdov vzhľadom k nemu. Podľa predchádzajúceho zákona o konkurze mali súdy plnú moc vymenovať správcu. Podľa nového zákona bude správcu vyberať súd náhodne, alebo podľa vôle veriteľov, pokiaľ títo istého správcu uprednostnia. Veritelia budú mať možnosť v priebehu konkurzného konania správcu vymeniť. V súčinnosti s novým Zákom o správcoch bude funkcia správcu oveľa efektívnejšia, predvídateľnejšia a transparentnejšia. Táto skutočnosť by sa mohla odraziť aj na efektívnejšom a transparentnejšom priebehu konkurzu.

Reštrukturalizácia je význačným prvkom Zákona o konkurze. Niekoľko nových ustanovení umožní jednoduchšie získať povolenie k reštrukturalizácii. Jedným z kľúčových znakov je odstránenie predtým platného ustanovenia, podľa ktorého bol na schválenie návrhu potrebný súhlas veriteľov, ktorí vlastnia minimálne 75 % pohľadávky. Okrem toho sa zdá, že Zákon o konkurze má v úmysle uprednostniť

post-petičné (superprioritné) financovanie pred inými zaistenými veriteľmi. Post-petičné financovanie je vo väčšine prípadov reštrukturalizácie neodmysliteľné, ale bez možnosti poskytnúť prioritný prístup k takémuto kapitálu dosť nepravdepodobné. Zdá sa, že nový Zákon o konkurze umožňuje začať reštrukturalizáciu aj dlžníkom, ktorým hrozí insolventnosť. Toto by mohlo povzbudiť dlžníkov k tomu, aby reštrukturalizáciu vyhľadali skôr, kedy je pre nich pravdepodobnosť úspechu vyššia.

Zdá sa, že skutočný proces reštrukturalizácie prebieha prostredníctvom rokovaní medzi dlžníkom a veriteľmi, pri ktorých má súd len obmedzenú úlohu. Zákon o konkurze zvažuje dozornú správu, pri ktorej bude správca a súd dohliadať na činnosti dlžníka počas reštrukturalizácie. Na záver si treba všimnúť, že Zákon o konkurze dovoľuje začatie procesu reštrukturalizácie počas konkurzu, pokiaľ tak rozhodne súd.

Zákon o konkurze tiež stanovuje detailnejší postup, ktorý musí správca dodržiavať, aby sa predišlo predkonkurzným a pokonkurzným transakciám. Tieto transakcie majú často – či už úmyselne alebo nie – za účelom marenia záujmov veriteľa a je dôležité, aby sa pre konkurzný režim stanovili jasné pravidlá, ktoré správcovi dovoľia efektívne a úplne zabrániť takýmto transakciám.

Zákon o konkurze tiež stanovuje nové pravidlá týkajúce sa cezhraničných konkurzov, kde uznáva konkurzné riadenie nielen z členských štátov EÚ, ale aj z iných krajín. Tieto pravidlá sú v súlade so smernicami EÚ, ako aj s medzinárodnou praxou.

Na záver stanovuje Zákon o konkurze nové pravidlá pre konkurz finančných inštitúcií, ktoré, ako sa zdá, vychádzajú zo smerníc Komisie.

Nakoľko majú správcovia v novom konkurznom procese dôležité postavenie, stojí za to si všimnúť aj kľúčové body Zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch. Ministerstvo spravodlivosti je zodpovedné za udeľovanie licencií správcovi, vytvorenie a aktualizáciu zoznamu správcov, dozor nad ich školením, činnosťami a za správu etického kódexu. Disciplinárne konanie vedie disciplinárna komisia, ktorú menuje Ministerstvo spravodlivosti. Podľa Zákona o správcoch môžu správcovskú činnosť vykonávať tak fyzické, ako aj právnické osoby, s výnimkou spoločností s ručením obmedzením.

Zabezpečené transakcie

V roku 2000 prešli ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa zabezpečených transakcií dôkladnou reformou. 1. januára 2003 vstúpil do účinnosti nový systém a ako ukazujú kvantitatívne i kvalitatívne dôkazy, tento systém funguje veľmi dobre a umožňuje veriteľom

zabezpečiť si pohľadávky jednoducho a efektívne. Slovenská republika tak získala jeden z najpokročilejších rámcov pre zabezpečené úvery v Európe.

Hlavné body nového systému sú:

Akékoľvek aktívum: Môže byť zabezpečené akékoľvek aktívum spôsobilé prevodu. Zákon zahŕňa zabezpečenie nehnuteľného majetku, hnutelných aktív a nehmotného majetku (ako napríklad práva a pohľadávky). Aktíva môžu byť identifikované všeobecným opisom a môžu zahŕňať aktíva nadobudnuté dlžníkom k budúcemu dátumu. Je možné zabezpečiť aj skupinu aktív, aj keď je zloženie tejto skupiny stále premenlivé, ako napríklad zásoby, obchodné pohľadávky, alebo dokonca celý podnik.

Akékoľvek záväzky: Je možné zabezpečiť všetky typy pohľadávok. Zabezpečený záväzok môže byť denominovaný v akejkoľvek mene, môže byť vo fixnej alebo variabilnej výške a môže obsahovať pohľadávky, ktoré vzniknú v budúcnosti. Zákon sa neobmedzuje na bankové úverovanie, ale pokrýva úvery poskytnuté akoukoľvek osobou.

Bez držby: Dlžník si môže ponechať vlastníctvo a pokračovať v používaní aktív určených ako zábezpeka. Takto môže používať aktíva na vytvorenie výnosov potrebných na splatenie úroku a zaplatenie zabezpečeného dlhu.

Jednoduché formality: Vytvorenie zabezpečenia je jednoduché a rýchle. Vyžaduje si písomný súhlas a zverejnenie zábezpeky prostredníctvom registrácie. Ak je súhlas vo forme notárskeho zápisu, uľahčí to následné uplatnenie zábezpeky. Náklady na jej vytvorenie sú nízke.

Zverejňovanie: Záruka má byť zverejnená prostredníctvom registrácie. Keď sú už aktíva zaregistrované (napr. pozemky alebo lode), registrácia sa zaznamená v existujúcom registri. Vo všetkých ostatných prípadoch sa registrácia vykoná oproti menu dlžníka v novom registri záväzkov, ktorý vedie Slovenská notárska komora. Register je vedený v jednotnej elektronickej databáze a registráciu je možné urobiť okamžite cez terminál v ktorejkoľvek notárskej kancelárii. Informácia v registri je verejná a ktokoľvek môže do nej bezplatne nahliadnuť na internete.

Priorita: Veriteľ má prednostné právo na aktíva použité na zabezpečenie, ktoré podlieha akémukoľvek predošlému zabezpečeniu poskytnutému iným veriteľom. Ostatné osoby rokujúce s dlžníkom sú schopné zistiť, či aktíva sú, alebo nie sú predmetom zabezpečenia

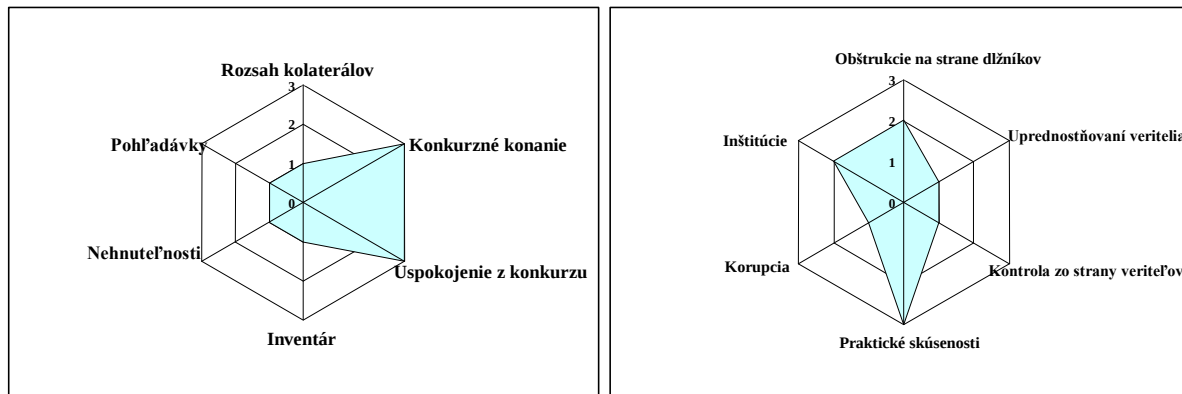
nahliadnutím do registra. Bežné pravidlá slúžia na ochranu bežného priebehu obchodných transakcií. Daňové pohľadávky už viac nie sú vyplácané (prednostne) pred zabezpečenými veriteľmi.

Vymáhanie a realizácia: Ak dlžník nebude splácať zabezpečený dlh, keď je splatný, zabezpečený veriteľ má právo prevziať vlastníctvo a predat' aktíva použité na zabezpečenie a použiť výnos na zaplatenie dlhu. Predaj sa môže uskutočniť buď prostredníctvom súdu, alebo aukciou, alebo súkromným predajom organizovaným veriteľom. Nový zákon o dobrovoľných súkromných aukciách poskytuje tiež rámec pre rýchle a efektívne dosiahnutie realizácie prostredníctvom aukcie.

Flexibilita zmlúv: Nový zákon poskytuje široký rámec pre dlžníka a veriteľa pri stanovení podmienok zabezpečenia, a to spôsobom, ktorý zodpovedá tomu, na čom sa medzi sebou dohodli a podľa okolností konkrétnej obchodnej transakcie medzi nimi.

V roku 2003 vykonala EBRD prieskum na zhodnotenie efektívnosti vymáhania záväzkov vo všetkých krajinách svojho pôsobenia. Ako vidíme v nasledujúcom grafe, výsledky prieskumu boli pre Slovenskú republiku veľmi pozitívne – najväčšie problémy, ktoré si miestni odborníci všimli v tejto oblasti, boli spojené s insolventnosťou dlžníka. Tieto problémy však podľa očakávania rieši novela Zákona o konkurze z roku 2006, ktorá je rozobraná v inej časti tejto prílohy.

Prekážky procesu vymáhania záväzkov – Slovenská republika (2003)

Pozn.: Čím je „siet“ plnšia, tým sú problémy v danej oblasti závažnejšie. Faktory „Procesu“ udávajú dopad špecifických prekážok na proces vymáhania. Faktory „Rozsahu“ udávajú, aké efektívne by vymáhanie bolo na rôznych typoch kolaterálov v prípade insolventnosti dlžníka.

Zdroj: Prehľad ukazovateľov právneho prostredia z r. 2003

Telekomunikácie

Sektor telekomunikácií je v súčasnosti regulovaný Telekomunikačným úradom Slovenskej republiky („TÚSR“) a riadi sa Zákonom č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o telekomunikáciách). TÚSR je zodpovedný za udeľovanie licencií, schvaľovanie typov zariadení, špecifikovanie všeobecných podmienok na prepojenie, riešenie sporov, určovanie sadzieb a správu frekvencií. Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií (ďalej Ministerstvo) zodpovedá za prípravu politiky telekomunikácií a rozvojovú činnosť. Zákon o telekomunikáciách transponuje do slovenského právneho systému kľúčové body regulačného rámca EÚ týkajúceho sa telekomunikácií, a to, okrem iného, prostredníctvom požadovania identifikácie operátorov s významnou trhovou silou, stanovením povinností pre takto identifikovaných operátorov, zavedením oddelenia funkcií vo vzťahu k miestnym vedeniam (unbundling) a rozvoju prepojenia.

V januári 2003 bol slovenský telekomunikačný trh formálne liberalizovaný, penetrácia pevných liniek dosahovala na konci roka 2005 približne 22 %, čo je v porovnaní s ostatnými stredoeurópskymi krajinami výrazne nižšia úroveň. V súlade s rastom mobilného trhu sa rast sektora pevných liniek spomaľuje. V súčasnosti je na Slovensku približne 70 alternatívnych licencovaných operátorov (niektorí z nich však svoje služby ešte len spustia), od začiatku roka 2006 bolo podpísaných 8 zmlúv o prepojení medzi spoločnosťou Slovak Telekom (ST) a konkurenčnými operátormi. Majoritným vlastníkom ST je Deutsche Telekom (51 %), zvyšný podiel vlastní štát: Ministerstvo vlastní 34 % a Národný fond (15 %). Privatizácia štátom vlastneného podielu je stále v hre, aj keď posledné pokusy zo septembra 2004 sa skončili neúspechom, za ktorý bola pripísaná zodpovednosť prevládajúcim trhovým podmienkam.

Mobilný trh v súčasnosti obsluhujú dvaja operátori: Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko. Tretí operátor získal GSM licenciu v roku 2002, nakoľko však nebol schopný splniť záväzky z nej plynúce, licencia mu bola odobratá. Vláda mala v úmysle ponúknuť tretiu kombinovanú licenciu v priebehu r. 2006, tieto plány sa však ešte neuskutočnili. Mobilný trh Slovenskej republiky je takmer nasýtený, úroveň penetrácie v r. 2005 dosiahla takmer 85 %. Obaja operátori vlastní aj 3G licenciu a začali s poskytovaním 3G služieb začiatkom r. 2006.

Napriek tomu, že formálny rámec pre konkurencieschopný trh už existuje, implementácia tohto rámca v praxi je nedostatočná. V tejto súvislosti začala Európska komisia niekoľko konaní pre porušenie týkajúce sa nesprávnej implementácie rámca EÚ. Zvláštna pozornosť sa venuje vplyvu pretrvávajúcej dvojakej úlohy Ministerstva – ako tvorcu politiky a podielníka ST – na nezávislosť TÚSR a pokračujúce financovanie TÚSR zo štátneho rozpočtu. EK tiež kritizovala pretrvávajúci nedostatok rozhodujúcich konkurenčných trhových nástrojov, akými sú prenosnosť čísla a výber prevádzkovateľa. Aj napriek tomu, že vláda pracuje na zlepšení uvedených záležitostí, je nevyhnutné, aby boli všetky zostávajúce sporné otázky čo najrýchlejšie doriešené a plne implementované do praxe. V prvom rade by mala vláda okamžite konať v súvislosti s dvojakou úlohou Ministerstva a podniknúť všetky kroky nevyhnutné na zabezpečenie vhodného financovania TÚSR a jeho vybavenie právnymi a regulačnými nástrojmi potrebnými na vytvorenie konkurencieschopného trhu opísaného v politike a zákonoch telekomunikačného sektora. Samotný TÚSR by mal uprednostňovať vhodnú regulačnú intervenciu, aby tak zabezpečil plnú implementáciu regulačného rámca obsiahnutého v politike a legislatíve sektora. Pozornosť si zaslúžia hlavne otázky prepojenia, vrátane zjavnej absencie zamerania sa na náklady, nevyváženosti pevných taríf a z toho vyplývajúcich vysokých poplatkov za prepojenie a veľkoobchodný miestny prístup, ktoré, ako sa zdá, prekážajú vzniku konkurencieschopnejšieho prostredia.